

Stanislava Vrbková

Rok 2015 v Regionálním muzeu v Mikulově

Rok 2015 se zapíše do dějin muzea a především zámku – řečeno trochu teatrálně – zlatým písmem. Sedmdesát let po jeho tragické zkáze požárem v samotném závěru druhé světové války byla symbolicky završena jeho obnova rekonstrukcí zámecké zahrady. Cílem tohoto projektu ovšem nebyla snaha o doslovnou kopii minulosti, nýbrž mnohem spíše snaha prostředky současné zahradní architektury a inspirací dochovanými plány a vedutami vytvořit prostor odpovídající potřebám města, jeho obyvatel i návštěvníků.

V rámci péče o budovu zámku pokračovala postupná oprava oken v křídle kanceláří a zámeckého sálu. Zásadní rekonstrukcí prošlo také kuchyňské zázemí sály terreny, která je žádaným prostorem komerčních pronájmů; v jejím hlavním sále bylo zavedeno nové osvětlení. Návštěvnícký komfort zvýšil nový orientační systém instalovaný v zámeckém areálu.

Naplno se rozběhla stavba Archeologického parku Pavlov. Byl proveden archeologický výzkum a během roku probíhaly náročné stavební práce. Ke konci roku stála hotová hrubá stavba, připravená pro instalaci interiérových prvků.

I odborná činnost muzea byla naplněna mnoha důležitými a náročnými projekty. Z činnosti ediční je třeba zmínit realizaci druhého, doplněného vydání publikace *Zámek Mikulov*, která je výsledkem dlouholetého pečlivého archivního výzkumu historičky muzea Dobromily Brichtové. Je zapotřebí také zdůraznit, že se muzeu každoročně daří vydávat sborník *RegioM*, který byl v roce 2015 poprvé vytištěn v barvě.

Dvě z výstav, jež muzeum v tomto roce pořádalo, prezentovaly veřejnosti dosud nepředstavené sbírkové soubory z muzejních depozitářů. V rámci výstavy *Pan Franc ze zámku* byla k vidění kolekce unikátních loutek břeclovské rodiny Flachů. Výstava *Vydáno v Mikulově* – rozvíjející výstavní projekt z roku 2014, doplněný vydáním stejnojmenné knihy – zase představila konvolut historických fotografií z někdejších mikulovských fotoateliérů. Výjimečným počinem pak byla výstava *Velký formát*, prezentující torzo ze sbírky obrazů, které vznikaly v průběhu symposií téhož názvu konaných ve Valticích a které unikly bezprecedentnímu zničení.

V roce 2015 muzeum opět uskutečnilo již zaběhnuté programy *Májový víkend s muzejní nocí* a *Muzeum a škola pod zámeckou střechou* a kromě nich zahájilo nový muzejní program s názvem *Živá synagoga*. Zahrnuje celou řadu akcí konaných na půdě synagogy průběžně po celý rok – cyklus přednášek, koncerty a výstavy.

Mikulov každoročně žije několika tradičními kulturními akcemi s nadregionálními významem, které muzeum buď přímo organizuje, nebo se na jejich organizaci podílí či je jiným způsobem podporuje. Mezi hudební události s muzeem spojené patřily opět *Mezinárodní kytarový festival*, koncert z Mezinárodního hudebního festivalu 13 měst *Concentus Moraviae* a festival *Eurotrialog Mikulov*. Symposium *Dílno* a festival art designu *Křehký Mikulov* pak patří mezi výtvarně zaměřené události sledované širokou kulturní veřejností. Z důležitých lokálních kulturních akcí podpořených muzeem je třeba jmenovat *Dny židovské kultury* a vystoupení *Národopisného souboru Pálava*.

Mikulovský zámek je každoročně dějištěm mnoha mezinárodních konferencí. Za všechny je možné zmínit alespoň VINOENVI, zaměřenou na integrovanou ochranu vinic a další příbuzná témata, a numismatickou konferenci *Peníze v proměnách času*.

Muzeum intenzivně pracuje i na propagaci své činnosti. V roce 2015 úzce spolupracovalo s Centrálou cestovního ruchu – Jižní Morava, Nadací Partnerství, agenturou Czech Tourism a samozřejmě Turistickou informační centrálou Mikulov. Není tedy divu, že přes všechny proměnlivé trendy cestovního ruchu a výkyvy počasí, které zásadně ovlivňují preference turistů a potažmo návštěvnost, přišlo do muzea na zámku a archeologické expozice v Dolních Věstonicích rekordní množství návštěvníků – výzva důvtipu, nápadů i pracovitosti muzejníků tuto metu v dalším roce překonat.

Mohutné lomené schodište spájajúce salu terenu so zahradou je vernou rekonštrukciou schodišťa vybudovaného spolu s týmto barokným sálom po požári zámku v roku 1719. Jeho stavba bola súčasťou projektu obnovy barokovej záhrady, uskutočnené v období 2014–2015. (foto Petr Macháček)

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Selekce – akvizice

Sbírkový muzea byly průběžně rozšiřovány vlastním sběrem, výzkumy, nákupy a převzetím sbírkových předmětů od jiných institucí. Regionální muzeum tak získalo 6 306 sbírkových předmětů, které byly zapsány do chronologické evidence pod 114 přírůstkovými čísly.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost zasedal 13. října 2015 a doporučil ke koupi 59 sbírkových předmětů v celkové hodnotě 100 400 Kč. Žádný sbírkový předmět nebyl v tomto roce ze sbírky Regionálního muzea v Mikulově vyřazen.

Přehled o akvizicích za rok 2015 v rámci jednotlivých podsbírek

Přír. číslo	Předmět	Počet kusů	Způsob nabytí	Podsírka
1/2015	Keramika, železo, bronz, kamenná industrie; pravěk až novověk	4 000	sběr	archeologie
2/2015	Bronzové artefakty, železný artefakt; pravěk, doba římská, středověk	36	sběr	archeologie
3/2015	Bronzové artefakty; doba římská	cca 100	sběr	archeologie
4/2015	Bronzové artefakty, keramika; latén, doba římská, středověk	cca 100	sběr	archeologie
5/2015	Bronzová šipka; doba bronzová	36	sběr	archeologie
6/2015	Keramika, mazanice, štípaná industrie; starší doba bronzová	37	sběr	archeologie
7/2015	Keramika, kosti, štípaná industrie; pozdní eneolit	40	sběr	archeologie
8/2015	Keramika, bronz; doba bronzová a římská	29	sběr	archeologie
9/2015	Keramika, železo, sklo, dřevo; novověk	50	sběr	archeologie
10/2015	Keramika; středověk	13	sběr	archeologie
11/2015	Keramika; doba římská, mladohradištní	12	sběr	archeologie
12/2015	Keramika; doba bronzová, halštatská	13	sběr	archeologie
13/2015	Bronz; doba bronzová	5	sběr	archeologie
14/2015	Keramika, bronzové, železné a pozlacené artefakty; doba bronzová	100	sběr	archeologie
15/2015	Bronzové, železné artefakty; doba bronzová až novověk	29	sběr	archeologie
16/2015	Keramika, bronzové, železné artefakty; doba bronzová až novověk	20	sběr	archeologie
17/2015	Bronzové, železné artefakty; doba bronzová až novověk	29	sběr	archeologie
18/2015	Fragment pinzety	1	sběr	archeologie
19/2015	Keramika; lengyel	6	převod	archeologie

20/2015	Zvířecí kosti; pravěk	1	převod	archeologie
21/2015	Členské průkazy sportovních organizací	2	sběr	nová historie
22/2015	Kupónové knížky	2	sběr	nová historie
23/2015	Odznam Občanského fóra	1	sběr	nová historie
24/2015	Nahrávka rozhovoru s Rudolfem Suchánkem	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
25/2015	Nahrávka rozhovoru s Gertrudou Kočí	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
26/2015	Nahrávka rozhovoru s Bernadetou Fourovou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
27/2015	Soubor skleněných negativů	7	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
28/2015	Fotografie Mikulova	2	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
29/2015	Deskový filtr na víno	1	sběr	vinařství
30/2015	Katalog z výstavy vín	1	sběr	vinařství
31/2015	Keramický džbán	1	sběr	nová historie
32/2015	Nahrávka rozhovoru s Annou Šubovou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
33/2015	Nahrávka rozhovoru s Žofíí Pekařovou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
34/2015	Pojízdný postřikovač za traktor	1	sběr	vinařství
35/2015	Zařízení na výplach demižonů	1	sběr	vinařství
36/2015	Nádoba na odebrání moštu	1	sběr	vinařství
37/2015	Katalog z Přehlídky otevřených sklepů	1	sběr	vinařství
38/2015	Tričko punkové subkultury	1	sběr	textil
39/2015	Dámské rukavičky	1	sběr	textil
40/2015	Dámské rukavičky	1	sběr	textil
41/2015	Noční košile	1	sběr	textil
42/2015	Soubor pohlednic z cesty čsl. legionáře do vlasti	30	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
43/2015	Dřevěné kazety na fotografické desky	3	sběr	nová historie
44/2015	Zlomky kamenných článků	2	sběr	lapidárium
45/2015	Zlomky kamenné architektury	2	sběr	lapidárium
46/2015	Nábytek	6	koupě	nábytek
47/2015	Kresby na foliích	4	sběr	výtvarné umění
48/2015	Nápisové destičky	6	starý sbírkový fond	nábytek
49/2015	Keramika, zvířecí kosti; pravěk, doba římská	4	převod	archeologie
50/2015	Keramika, mazanice, zvířecí kosti; doba římská, hradištní	10	převod	archeologie
51/2015	Keramika, mazanice, kamenná industrie; Baden, starší doba bronzová	200	převod	archeologie
52/2015	Keramika, železo, mazanice, zvířecí kosti, dřevo; středověk	200	převod	archeologie

53/2015	Bronzová spona, železná šipka, sekyrka; latén, středověk	3	sběr	archeologie
54/2015	Keramika, štípaná industrie; latén, středověk	35	sběr	archeologie
55/2015	Keramika, bronz; latén, novověk	8	sběr	archeologie
56/2015	Keramika; raný středověk	2	převod	archeologie
57/2015	Fragmenty železné štítové puklice; doba římská	2	sběr	archeologie
58/2015	Fragmenty bronzových spon, mince; doba římská	3	sběr	archeologie
59/2015	Bronzová spona; doba římská	1	sběr	archeologie
60/2015	Keramika, bronzové a železné artefakty; doba bronzová, novověk	70	sběr	archeologie
61/2015	Fragmenty železné sekyrky; středověk	1	sběr	archeologie
62/2015	Železná šavle; novověk	1	sběr	archeologie
63/2015	Železný nůž; latén	1	sběr	archeologie
64/2015	Keramika; doba bronzová, latén, středověk	90	sběr	archeologie
65/2015	Keramika, dýmka, kovy; doba bronzová, středověk, novověk	10	sběr	archeologie
66/2015	Kamenný mlát; pravěk	1	sběr	archeologie
67/2015	Keramika, mazanice; vrcholný středověk	3	převod	archeologie
68/2015	Keramika, mazanice, kosti, železo; doba bronzová až novověk	33	převod	archeologie
69/2015	Plastika – madona z Lourdes	1	dodatečný zápis	výtvarné umění
70/2015	Plastiky – nástěnné kříže	2	dodatečný zápis	výtvarné umění
71/2015	Litografie	1	sběr	výtvarné umění
72/2015	Rytina	1	sběr	výtvarné umění
73/2015	Odznak regionální kapely Čas vypršel	1	sběr	nová historie
74/2015	Plakát na hudební večer v Březí	1	sběr	nová historie
75/2015	Nahrávka rozhovoru s Petrem Kudelou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
76/2015	DVD – Chorvatské kulturní dny Jevišovka 2007	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
77/2015	Nahrávka rozhovoru s Vlastimilem Binderem	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
78/2015	Nahrávka rozhovoru s Františkou Lukášovou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
79/2015	Nahrávka rozhovoru s Olgou Dolníčkovou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
80/2015	Nahrávka rozhovoru s Žofií Popovičovou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy

81/2015	Nahrávka rozhovoru s Růženou Válkovou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
82/2015	Kolekce pohlednic vydaných v RMM	36	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
83/2015	Katalog ze Salonu vín České republiky	1	sběr	vinařství
84/2015	Katalog z Letních slavností vína	1	sběr	vinařství
85/2015	Leták vinotéky a muzea vinařství Zimní vrch	1	sběr	vinařství
86/2015	Katalog z Národní soutěže vín	1	sběr	vinařství
87/2015	Věšák	1	převod	nábytek
88/2015	Litografie	1	dodatečný záznam	výtvarné umění
89/2015	Malba na kartonu	1	dodatečný záznam	výtvarné umění
90/2015	Keramika	18	koupě	historie
91/2015	Porcelán	4	koupě	historie
92/2015	Stolovací nádoby	2	koupě	historie
93/2015	Koberce	4	koupě	textil
94/2015	Ubrusy	2	koupě	textil
95/2015	Cylindr a kufr na klobouky	2	koupě	textil
96/2015	Plastiky	10	koupě	výtvarné umění
97/2015	Obrazy	10	koupě	výtvarné umění
98/2015	Bytové drobnosti	2	koupě	nábytek
99/2015	Keramika; doba římská, pravěk	6	převod	archeologie
100/2015	Keramika, kosti, železo; raný středověk, novověk	200	převod	archeologie
101/2015	Herbářové položky z jižní Moravy	30	sběr	botanika
102/2015	Diplom orelské jednoty	1	sběr	nová historie
103/2015	Památníček Jiřiny Pickové	1	sběr	nová historie
104/2015	Detekční trubičky na alkohol	1	sběr	nová historie
105/2015	Fotoaparát Yashica s příslušenstvím	4	převod	nová historie
106/2015	Nahrávka rozhovoru s Josefem Pitrou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
107/2015	Nahrávka rozhovoru s Tinkou Švejdivou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
108/2015	Soubor DVD z hodů v Dolních Dunajovicích	23	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
109/2015	Nahrávka rozhovoru s Gabrielou Binkovou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
110/2015	Nahrávka rozhovoru s Marií Martincovou	1	sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
111/2015	Soubor pohlednic z Mikulovska	15	koupě a sběr	fotografie, pohlednice, videozáznamy
112/2015	Soubor vinařských etiket	11	sběr	vinařství
113/2015	Kožená brašna	1	převod	textil

Tezaurace – evidence a inventarizace

Byl proveden řádný zápis změn do Centrální evidence sbírek muzejní povahy České republiky (CES) při Ministerstvu kultury ČR. Pokračovala postupná revize celého sbírkového fondu Regionálního muzea v Mikulově, uskutečňovaná kontrolou shodnosti zápisů do přírůstkové knihy v konfrontaci se zápisem jednotlivých podsbírek muzea v CES. Správcové sbírek prováděli průběžně katalogizaci přírůstků – do druhého stupně evidence přibylo celkem 521 inventárních čísel. V průběhu roku probíhala v jednotlivých podsbírkách inventarizace (dle ustanovení § 3 odst. 3 vyhlášky č. 275/2000 Sb.). Správcové sbírek prováděli ověření fyzické existence sbírkových předmětů, porovnání inventarizovaných předmětů se záznamem ve sbírkové evidenci a posouzení stavu sbírkových předmětů s ohledem na případnou potřebu preparace, konzervace či restaurování. Revizí prošlo celkem 6 882 inventárních čísel, které pokryly 16 714 sbírkových předmětů. Evidence druhého stupně u jednotlivých podsbírek je zpracovávána v počítačovém systému pro evidenci a dokumentaci sbírek v muzeích a galeriích DEMUS (v podsbírcce „knihy“ do evidenčních programů TRITIUS a CLAVIUS).

Namátkovou kontrolu evidence a stavu sbírkových předmětů inventarizovaných v roce 2015 provedla inventarizační komise v prosinci 2015. Nezaznamenala žádné nedostatky, ve všech případech konstatovala dodržování směrnice Režim zacházení se sbírkou Regionálního muzea v Mikulově.

V depozitáři Mikulovských výtvarných symposií „Dílna“ byla opětovně provedena úplná inventura sbírky za účasti zástupců města Mikulova – majitele sbírky.

Zápis do II. stupně evidence v roce 2015 a inventarizace provedená v jednotlivých podsbírkách

Podsírka	Katalogizace v roce 2015		Inventarizace v roce 2015	
	Počet přír. čísel zpracovaných do II. stupně evidence	Počet zpracovaných inventárních čísel	Počet prověřených inventárních čísel	Počet kusů
Archeologická	1	80	3 646	3 756
Botanická	1	20	150	7 000
Drobné tisky *	-	-	245	245
Kopie a repliky	1	5	-	-
Lapidárium	2	2	206	209
Nábytek	3	16	-	-
Nová historie	3	5	50	51
Textil	4	13	130	151
Vinařská	7	284	550	590
Entomologická	-	-	-	-
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	8	8	-	-
Geologická	-	-	-	-
Historická	3	71	814	856
Knihy	-	-	685	1 025
Negativy a diapositivy	-	-	-	-
Paleontologická	-	-	-	-
Písemnosti a tisky *	-	-	151	151
Výtvarného umění	6	17	-	-
Zoologická	-	-	255	2 680
Celkem	39	521	6 882	16 714

Celkové počty evidenčních čísel ve sbírce Regionálního muzea v Mikulově (zapsaných v CES) a počet inventárních čísel sbírkových předmětů zapsaných k 31. 12. 2015 v elektronickém evidenčním systému (DEMUS)

Podsbírka	Počet inv. č. k 31. 12. 2015	Počet nezkatalogizovaných přír. č. k 31. 12. 2015	Počet inv. č. zapsaných v el. evidenčním systému DEMUS k 31. 12. 2015
Archeologická	48 204	318	33 798
Botanická	1 839	1	1 839
Drobné tisky*	2 433	5	2 433
Kopie a repliky	9	1	9
Lapidárium	22	1	20
Nábytek	85	1	85
Nová historie	191	33	186
Textil	1289	44	1 275
Vinařská	5 289	121	284
Entomologická	5 474	2	-
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	1 628	60	258
Geologická	43	0	-
Historická	16 451	190	3 749
Knihy	6 451	-	617 (TRITIUS), 300 (CLAVIUS)
Negativy a diapozitivy	4 869	-	-
Paleontologická	222	-	-
Písemnosti a tisky*	1 457	51	-
Výtvarného umění	307	7	307
Zoologická	751	-	-
Celkem	97 014	835	44 243 inv. č. v DEMUSu, 917 č. v jiných programech

* Podsbírky *Drobné tisky* a *Písemnosti a tisky* byly uzavřeny. Nové akvizice charakteru písemností a tisků jsou zařazovány do podsbírky *Nová historie*.

Péče o sbírky

Jednotlivé depozitáře a zámecká knihovna byly odpovědnými odbornými pracovníky průběžně kontrolovány a informace o stavu teploty a vlhkosti i veškerém pohybu v depozitáři byly řádně vedeny v depozitárních knihách. Dle potřeby zde byly využívány odvlhčovače. Kontrolu dodržování depozitárního režimu provedla inventarizační komise. V depozitáři byla provedena kontrola hasicích přístrojů.

Pracovníci konzervátorských dílen pravidelně v průběhu roku sledovali hodnoty teploty a vlhkosti v expozicích a výstavních prostorách muzea a reagovali na jejich případné nevyhovující výkyvy. Expozice a depozitáře muzea byly vybaveny novou sadou záznamníků teploty a vlhkosti.

Potvrdila se nutnost kontroly klimatických podmínek v místě zápůjček sbírkových předmětů – v jednom případě bylo nutno zapůjčené předměty nainstalované do výstavy odebrat a provést rekonzervaci.

V depozitáři nábytku byla provedena dezinfekce dýmovnicí. Také celý zoologický depozitář byl dezinfikován pomocí dýmovnic. V depozitáři textilu byl pravidelně každý měsíc aplikován dezinfekční prostředek Invet. Z důvodu potřeby snížení intenzity osvětlení a podílu ultrafialového záření byly v prostorách historické zámecké knihovny umístěny do oken závěsy.

Ve speciálně klimatizovaných výstavních vitrínách určených pro instalaci renesančního šatu Markéty Lobkowiczové, roz. Dietrichsteinové, a jejího manžela Václava Popela Lobkowicze v expozici *Galerie Dietrichsteinů* byla průběžně sledována a prostřednictvím chemických sorbentů upravována relativní vlhkost.

Sběry rostlin z roku 2015 byly průběžně zpracovávány – lisovány, dezinfikovány a lepeny na archy papíru. Herbářové položky v botanickém depozitáři byly vymrazovány. Tímto postupem tak byla dvakrát v průběhu roku dezinfikována celá sbírka. V entomologické sbírce bylo 10 148 ks brouků označeno inventárními čísly.

V podsбірce *Fotografie, pohlednice, videozáznamy* proběhlo zpracování audiozáznamů – byla provedena základní digitalizace magnetofonových kazet se záznamy rozhovorů s pamětníky ze sedmdesátých a osmdesátých let 20. století.

Dodavatelsky bylo pro muzeum provedeno náročné restaurování dvou barokních maleb a jedné dřevorezby. Licencovaný restaurátor PhDr. Pavel Klimeš zrestauroval malbu na plátně ze 17. století, obraz s postavou *sv. Jeronýma* (inv. č. 4070). Práce byla realizována za finanční podpory MKČR z Informačního systému programového financování (ISPROFIN). Akad. malíř Jan Knorr zrestauroval malbu na plátně ze 17. století, portrét *Leopolda I.* (inv. č. 4098), a zrenovoval polychromovanou dřevorezbu z první poloviny 17. století – *alianční erb Dietrichstein-Liechtenstein*. Práce byly hrazeny částečně z dotace Jihomoravského kraje, určené na náročné restaurování, a částečně z rozpočtu muzea. Studenti ateliéru restaurování Vyšší odborné školy v Brně při Střední škole umění a designu, stylu a módy pracovali na restaurování osmi menších historických maleb – *Ester, Obětování Dianě, Sv. Ambrož, Sv. Řehoř, Sv. Jeroným, Sv. Augustin z Hippa* a portréty *Reginy Alžběty z Dietrichsteina* a *Jana Františka z Dietrichsteina*. Práce byly hrazeny z dotace Jihomoravského kraje, určené na náročné restaurování, a z rozpočtu muzea.

V konzervačních dílnách muzea byly průběžně ošetřovány sbírkové předměty jednak dle požadavků odborných pracovníků s ohledem na jejich fyzický stav, jednak s přihlédnutím k chystaným výstavám. V průběhu roku 2015 pokračovala konzervace některých předmětů započatá v roce 2014 – plastika *sv. Josefa s Ježíškem* (práce dokončena), soubor úlů bratří Mrštíků (práce dokončena) a soubor kovových postříbřených svíců (práce před dokončením). Byla započata konzervace dřevěného rámu dietrichsteinského erbu (fáze čištění). Pokračovala konzervace kolekce římských mincí, část souboru si vyžádá ještě další desalinaci (dokončeno 21 z 25 kusů). Neplánovaně byly konzervovány vinařské předměty zapůjčené na výstavu do Lednice. Bylo nutno provést celkový konzervační zásah dvanácti předmětů, které začaly v nepříznivých klimatických podmínkách výstavního prostoru v Lednici plesnivět a korodovat – dva sudy, dva zádové postřikovače, dva kopáče, kosíř, rýč, fertál, nálevka a dvě nalévací konve. Z archeologických nálezů byla konzervována železná sekera s rovným ostřím, dvě laténské železné spony, soubor 24 bronzových předmětů z lokality Rakvice-Díly a soubor 29 bronzových předmětů z lokality Klentnice-Za hřbitovem. Dále byly konzervovány předměty z pruského hřbitova, který byl v předešlém roce rekonstruován – jednalo se o tři kusy mramoru z náhrobků a jeden litinový zlomek kříže. Rekonzervaci si vyžádala železná sekera z Pavlova, která již byla konzervována v roce 2012. Z historické sbírky bylo plánovaně konzervováno 40 předmětů – dveřní kování, medailon, zvonek, kleště, tři krucifixy, třináct historických zámků, čtyři polní láhve, dvanáct prachovnic a čtvero hodin. Postup konzervačních prací byl řádně zaznamenán včetně fotodokumentace.

V roce 2015 byla veřejnosti zpřístupněna hradní kaple, zbudovaná koncem 14. století v patře válcové věže. Nevelkému, ale imponujícímu prostoru dominuje dochovaná gotická klenba s osmi žebry a svorníkem s reliéfem Kristovy hlavy. (foto Milan Karásek)

Zápůjčky sbírkových předmětů

Sbírkové předměty půjčené z muzea za účelem výstavním *Z předcházejícího roku či let trvajících zápůjčky*

- Obci Pasohlávky: dva modely a dvě kopie archeologických nálezů pro archeologickou expozici v ATC Merkur
- Krajskému úřadu Jihomoravského kraje: Dohodou o změně místa uložení byl do místnosti č. 332 budovy Krajského úřadu v Brně přesunut z muzea z podsbírký výtvarného mění obraz Rudolfa Gajdoše *Sklepy v Pavlově* a z podsbírký historické soubor broušeného skla.
- Městskému muzeu v Kloboukách u Brna: 101 archeologických sbírkových předmětů do expozice *Život a kultura na brněnském Kloboucku*
- Správě hradu Pecka: tři vinné sudy do expozice *Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic*
- Městskému muzeu a galerii Břeclav: polička a kolébka do muzejní expozice

Miroir noir – výstava společných prací českého a španělského výtvarníka Miloše Koptáka a Raie Escalé zahájila sezonu roku 2015. (foto Milan Karásek)

- Národnímu zemědělskému muzeu Praha – pobočce Valtice: dermoplastický preparát bobra do expozice *Život v krajině Lednicko-valtického areálu*
- Mikulovské rozvojové: 37 předmětů z historických sbírek do expozice *Od Svaté chýše lorelánské k hrobnímu kostelu Dietrichsteinů*, instalované v Dietrichsteinské hrobce (nábytek pocházející z vybavení hrobky – křesla, zpovědnice, svícný, barokní malba z kapucínského kláštera, hrobový textil, plastiky z vybavení hrobky, relikviáře a růžence, malované desky z dřevěných rakví)

Výstava *Velký formát Valtice* prezentovala třicet obrazů z deseti ročníků malířských symposií Velký formát, která se konala v průběhu let 1992–2005 v barokní jízdárně valtického zámku. Vernisáž výstavy byla zároveň smutným připomenutím nepochopitelné události zničení velké části děl symposiální sbírky.

Z výstavy *Velký formát Valtice*
(foto Milan Karásek)

Zápůjčky z roku 2015

- Botanickému ústavu AV ČR, v. v. i.: archeologické sbírkové předměty (keramické fragmenty z Morkůvek, středověká železná sekera z neznámé lokality, neolitická kamenná sekera z Dolních Věstonic, bronzová sekera z mladší doby bronzové z Mikulova, dva bronzové náramky ze střední doby bronzové z Pasohlávek, brněnský pohár z období vrcholného středověku z Hustopečí, keramická nádoba a keramický koflík ze starší doby bronzové z Mikulova) na výstavu *Botanické příběhy – svět rostlin od poznání k využití*
- Muzeu města Brna (Špilberk): archeologické sbírkové předměty (devět šálek, dvě amfory, tři dvouuché mísy na duté nožce, mísa se zalomeným tělem na duté nožce, mísa s uchem a hrncovitá nádoba s uchem, vše z období mohylové kultury, nález z Lednice) na výstavu *Žít pivo – Hostince a pivovary Brna od pravěku po současnost*
- Janu Knorrovi (galerie Konvent): tři plastiky, soubor devíti stříbrných mincí z 16. až 17. století (nález ze Svatého kopečku v Mikulově), fragment omítky s červenou linkou a fragment štukové výzdoby z kaple sv. Šebestiána na Svatém kopečku na výstavu *Svatý kopeček – moravský Parnas*
- Masarykovu muzeu v Hodoníně (Městské muzeum Veselí nad Moravou): čtyři středověké mučící nástroje a popravčí meč na výstavu *Kapitoly z dějin hrdelního soudnictví na jižní Moravě*
- Státnímu zámku Lednice: patnáct sbírkových předmětů z podsbírký vinařství (dvě motyky, dřevěný a měděný zádový postřikovač, kosíř na matoliny, kopáč, nálevka k sudu, dřevěná a měděná konev na víno, naběrák, rýč, dva vinné sudy a dva vinařské nože) pro vinařskou expozici realizovanou na zámku Lednice společností Vinařství Lednice ANNOVINO

Sbírkové předměty půjčené vědeckým institucím a vysokým školám za účelem studijním

Z předcházejícího roku či let trvající zápůjčky

- Ústavu geologických věd Masarykovy univerzity Brno: kamenné industrie z jeskyně Turoid

Zápůjčky z roku 2015

- Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci: 934 herbářových položek rodu *Ribes*, *Allium*, *Ficaria*, *Symphytum*, *Dactylorhiza*, *Pulmonaria* a *Gagea*
- Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně: 342 herbářových položek rodu *Epilobia*, *Xanthium* a *Veronica*

- Ústavu archeologie a muzeologie FF Masarykovy univerzity v Brně: fragment středověkého kachle s motivem gryfa, nález z Pohořelic

Sbírkové předměty půjčené za účelem restaurování, digitalizace či zhotovení kopií

Z předcházejícího roku či let trvající zápůjčky

- Vyšší odborné škole restaurátorské v Brně (Střední škola umění a designu, stylu a módy): deset halštatských nádob za účelem konzervace
- Vyšší odborné škole restaurátorské v Brně (Střední škola umění a designu, stylu a módy): fragmenty keramických nádob a keramická miska za účelem restaurování

Zápůjčky z roku 2015

- Restaurátorovi PhDr. Pavlu Klimešovi z Pouzdřan: obraz *Svatý Jeroným*, olej na plátně, za účelem restaurování
- Restaurátorovi Janu Knorrovi z Mikulova: portrét *Leopolda I.*, olej na plátně, a *alianční erb Dietrichstein-Liechtenstein*, polychromované dřevo, za účelem restaurování
- Restaurátorce Lee Raisové z Brna: dva historické lustry za účelem restaurování
- Vyšší odborné škole restaurátorské v Brně (Střední škola umění a designu, stylu a módy): osm obrazů, oleje na plátně, za účelem restaurování – *Ester, Obětování Dianě, Sv. Ambrož, Sv. Řehoř, Sv. Jeroným, Sv. Augustin z Hippa* a portréty *Reginy Alžběty z Dietrichsteina* a *Jana Františka z Dietrichsteina* za účelem restaurování

PREZENTACE

Regionální muzeum představuje ve svých prostorách na zámku řadu stálých expozic a sezonních výstav, spravuje archeologickou expozici v Dolních Věstonicích a Památník bratří Mrštíků v Divákách. Pečuje o zámecký park – v roce 2015 byla dokončena jeho rekonstrukce. Na základě smlouvy o spolupráci s Židovskou obcí Brno využívá k výstavním účelům synagogu v Mikulově.

Expozice

• Zámek Mikulov

Expozice v prostorách zámku jsou rozděleny do tří tematických celků – historický, archeologický a vinařský, kterými se provází v šesti návštěvnických okruzích. **Historickým** tématům se věnují expozice *Od gotiky po empír* (expozice vytváří obraz uměleckého řemesla v rámci uvedených období a zachycuje jeho vývoj), *Galerie Dietrichsteinů* (v příbězích osobností rodu, jehož někteří představitelé spoluvytvářeli evropské dějiny, prezentuje historii zdejšího kraje) a *Zámecká knihovna* (v původních barokních skříních z první poloviny 18. století uchovává přes 11 000 svazků – rodové knihovny Dietrichsteinů a svazky z dalších šlechtických knihoven a knižní fond mikulovského piaristického gymnázia). Zpřístupněna byla také někdejší *hradní kaple* (vestavěná koncem 14. století do patra hlavní věže, s dochovanou gotickou klenbou) a *břítová věž* (dochovaná v takřka původní podobě jako součást obranného systému mikulovského hradu).

Vinařskou tematiku prezentují dvě expozice – *Tradiční vinařství na Moravě*, která provází i zámeckým sklepem s obřím renesančním sudem a galerií historických vinařských lisů (představuje dějiny pěstování révy vinné a výroby vína na Moravě od prvních historických zmínek až do počátku 20. století), a *Víno napříč staletími* (souhrnně zpracovává historii a vývoj vinohradnictví a vinařství na našem území v kontextu evropských dějin).

Dokumentem i uměním byla výstava *Vydáno v Mikulově*, která představila návštěvníkům mikulovské fotografie, nakladatele a tiskaře z doby od konce 19. století do konce druhé světové války a jejich dílo, zachycující ve fotografiích atmosféru tehdejšího života. (foto Milan Karásek)

Archeologického zaměření je zde expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*, jíž se dostalo prestižního ocenění – v Národní soutěži muzeí Gloria musealis získala v kategorii Muzejní výstava roku 2007 Cenu Gloria musealis (prostřednictvím archeologických nálezů přibližuje život na Moravě v prvních staletích našeho letopočtu – kulturu Římanů a kulturu místního obyvatelstva, germánského kmene Svěbů).

Návštěvníkům expozic jsou nabízeny prohlídky s výkladem zprostředkovaným audio-průvodci – v jazycích českém, anglickém, německém, francouzském, ruském, italském a polském.

• Zámecká zahrada

Zámecká zahrada vznikala od počátku novověku na terasách modelovaných na svazích Zámeckého kopce navážkami hlíny. Z početných zahradních staveb zmiňovaných od 17. století se dochovala jen centrální Neptunova kašna na východní terase a torzo grotty pod arkádovou východní terasou. Počátkem našeho tisíciletí vzniklo v nejnižším západním parteru rozárium s botanickou zahradou teplomilných rostlin našeho kraje. Informační panely instalované v zahradě jednak představují zde rostoucí květenu jihomoravské Panonie, jednak seznamují s okolní přírodou vápencových návrší jižního úpatí Pavlovských vrchů.

Někdejší barokní zahrada prošla v letech 2014–2015 rozsáhlou rekonstrukcí, jejímž výsledkem není však návrat k původně raně baroknímu vzhledu, nýbrž tento stav evokující. Nově zbudované mohutné lomené schodiště spojující salu terenu se zahradou je však věrnou kopií původního schodiště a odkazuje na stavební aktivity majitele dietrichsteinských panství Waltera Xavera Dietrichsteina (od roku 1708 do 1738).

• Synagoga

Mikulovská synagoga je po rozsáhlé stavební rekonstrukci, která proběhla v letech 2011–2014 v rámci projektu *Deset hvězd – revitalizace židovských památek v České republice*, součástí centrálně koordinované a metodicky řízené sítě deseti oblastních

Začíná jedenáctá Muzejní noc...

Nezbytné přivítání vzácných hostí...

vzdělávacích center židovské kultury. V synagoze se nyní konají kulturní a vzdělávací pořady a příležitostně také bohoslužby.

V prostorách ženské galerie v patře synagogy je instalována muzejní expozice s názvem *Rabbi Löw a židovská vzdělanost na Moravě* – jedna ze stálých výstav projektu *Deset hvězd*. Centrálním tématem expozice je osobnost a dílo rabbi Jehudy Löwa ben Becalel (asi 1525 až 1609), jenž prožil 20 let jako moravský zemský rabín a podle tradice působil

... a na zámeckém nádvoří je náhle těsno...

Adam z Dietrichsteina s chotí Margaritou uvádějí do zámku vznešenou návštěvu – knížete Karla I. z Liechtensteina a jeho manželku Annu Marii, sídlící na valtickém panství. (foto Milan Karásek)

i v Mikulově, náboženském, politickém i kulturním centru moravských Židů. Expozice představuje legendami opředeného učence v historických a společenských souvislostech a ukazuje jeho vliv na židovské společenství Moravy. Přibližuje postavení židovského obyvatelstva na Moravě v 16. století i renesanční prostředí Mikulova a zdejší židovské obce. Vedle rabbi Löwa seznamuje instalace s dalšími představiteli židovské vzdělanosti, náboženskými a světskými osobnostmi v období středověku, renesance, baroka, věnuje se židovskému

Návštěvníci Muzejní noci sledovali se zájmem podpis smluv mezi rody Dietrichsteinů a Liechtensteinů. Ve stejných prostorách v dnešní době často usedají k jednáním i podpisům dokumentů naši státní představitelé.

osvícenství i židovským představitelům moderní vědy. Příšálí synagogy nabízí stálou výstavu věnovanou historii a památkám židovské obce v Mikulově, prostor někdejší zimní modlitebny je využíván pro sezonní výstavy – v roce 2015 zde byla uspořádána jedna výtvarná výstava a byly tu uvedeny dvě putovní výstavy – jedna v rámci projektu NAKI financovaného Ministerstvem kultury ČR a dále výstava projektu Tereziánské štafety.

• Dolní Věstonice – expozice Věk lovců a mamutů

Expozice podává přehled poznatků o archeologických lokalitách ze starší doby kamenné – ze světově proslulého naleziště v katastrech Dolních Věstonic a sousedního Pavlova.

• Diváky – Památník bratří Mrštíků

V expozici instalované v domě obývaném kdysi rodinou Mrštíků jsou soustředěny památky na oba umělce, Aloise a Viléma, na jejich život i literárně-dramatické dílo.

Výstavy

• Sezonní výstavy v Regionálním muzeu v Mikulově

Piaristické školy v Mikulově a jejich vědecké přístroje

Výstava z roku 2011. Představuje vzdělávací instituci založenou v Mikulově Františkem kardinálem Dietrichsteinem v roce 1631, jejíž program výuky vedené příslušníky piaristického řádu byl velmi pokrokový. Výstava je postavená především na renesančních a barokních vědeckých přístrojích matematického kabinetu gymnázia, používaných v astronomii, geografii a fyzice.

28. března – 29. listopadu 2015

A muzejní noc pokračuje – „jak na pazourek“ vysvětluje Petr Zítka a mnohé z jeho výrobků s odkazem doby kamenné najdou posléze uplatnění i v současných domácnostech. (foto Milan Karásek)

Lichtenštejnové na Mikulovsku ve 13.–16. století

Výstava z roku 2014. Věnuje se období středověku, kdy město Mikulov a zdejší hrad vlastní rod Liechtensteiniů, představuje členy rodu a zachycuje vliv jednotlivých vlastníků panství na vývoj města. Zmínuje též novokřtěnce, kteří byli důležitou součástí historie Mikulova, a pohnutý osud Perchty z Rožmberka, známé jako bílá paní, manželky Jana V. z Liechtensteina.

28. března – 29. listopadu 2015

Vedem – Cesta terezínských kluků stále pokračuje

Za druhé světové války v těžkých podmínkách terezínského ghetta se skupina hochů rozhodla nežít jen trpným očekáváním nevratného osudu. Na chlapeckém Domově 1 ustavili vlastní samosprávu a začali vydávat časopis, který pravidelně vycházel téměř dva roky. Do něj ti, kteří čekali na transport do koncentračních táborů, vtělili nejen své vzpomínky, obavy a radosti, ale i poselství pro ty, kteří se dožijí šťastnějších časů. Putovní výstava představuje podmínky, v jakých chlapci žili, i co si společně z časopisu každý pátek četli. Jejich pomyslná cesta pokračuje dodnes a je impulzem k zamyšlení o životní cestě nás všech.

28. března – 21. června 2015

Miloš Kopták a Rai Escalé – Miroir noir / Počiatok

Společná výstava Miloše Koptáka a Raie Escalé je výsledkem mnohaleté spolupráce těchto dvou autorů. Legenda hovoří, že když si chtěli malíři 17. století oddychnout po mnoha hodinách strávených mícháním barev a studiem modelu, hleděli do tmavého zrcadla (miroir noir). A takovému miroir noir stálo na začátku spolupráce českého a španělského výtvarníka. Umělci pracují na společných dílech od roku 2006, přenášejí znepokojující stav okolního světa i vlastního ducha v takové míře správnosti,

že je nemožné postřehnout, kde jeden skončil a druhý začal. Jejich obrazy stojí na křížovatce surrealistické metody obrazotvornosti, expresivní vizuální podoby a dekadentního obrazového výrazu.

28. března – 31. července 2015

Velký formát Valtice – 10 m² a výstava fotografií ze symposií od Josefa Fantury

Výstava děl ze symposií Velký formát ve Valticích byla reakcí na nepochopitelnou likvidaci velké části sbírky tohoto symposia. Regionální muzeum v Mikulově nabídlo uspořádání výstavy i následné dočasné uložení zbylých obrazů. V čase zahájení výstavy ukončila Policie ČR téměř roční vyšetřování zmizení více než poloviny obrazů zde vytvořených, jímž se potvrdilo, že díla byla zničena. Soubor tak zůstal torzem a v úplnosti je zachován jen virtuálně.

Díla vznikala v průběhu deseti ročníků malířských symposií Velký formát – 10 m², která se konala pod vedením akad. mal. Jana Pospíšila v letech 1992–1996 a 2001–2005 v barokní jízdárně valtického zámku. Zaměření na monumentální tvorbu bylo inspirováno právě velikostí prostoru jízdárny, jež se vždy v červenci stala malířům společným ateliérem i výstavní síní. Mikulovská výstava byla zprávou o těchto deseti ročnících, v jejichž průběhu zde 74 autorů z různých míst Evropy vytvořilo více než stovku děl, z nichž měla být utvořena sympoziální sbírka. Regionální muzeum v Mikulově a Sdružení výtvarných umělců a teoretiků jihovýchodní Moravy v Uherském Hradišti vystavilo třicet obrazů z depozitářů valtického zámku, podstatnou část děl, která zůstala zachována. Valtické symposium bylo připomenuto jako jedinečný kulturní fenomén přelomu tisíciletí. Jeho atmosféru přiblížila projekce fotografií Mgr. Josefa Fantury z průběhu jednotlivých ročníků. Výstavu doplnil přehled zničených obrazů a také texty, v nichž se autoři obrazů a výtvarní teoretici zamýšlejí nad přínosem symposia.

10. dubna – 28. června 2015

Zbraně baví všechny kluky – velké i malé...

Vydáno v Mikulově**Mikulovská nakladatelství, tiskárny a fotoateliéry do roku 1945**

Výstava představila město Mikulov z období od konce 19. století do konce druhé světové války, jak jej zachytily fotoaparáty někdejších místních fotografů a jak se zachoval v tvorbě mikulovských nakladatelů a knihkupců. Regionální muzeum zde využilo především fotografie, pohlednice a skleněné negativy, které tvoří jádro muzejní sbírky historických fotografií. Tento nesmírně zajímavý konvolut, pocházející z archivů fotoateliérů a nakladatelství, byl do muzea získán v roce 1947 jako zůstavší majetek odsunutých německých občanů.

Výstava se v první části věnovala dosud jen málo známé historii těchto ateliérů a nakladatelství, které zde měly tradici již hluboko v 19. století a patřily k vůbec prvním na celé Moravě. V další části pak prezentovala jejich dílo – fotografie, pohlednice, knihy – a v mnohdy dosud nepublikovaném materiálu představila Mikulov, zámek, náměstí, židovské město i okolní obce.

Úrovní svého díla se některé fotoateliéry i nakladatelství řadily ke špičce ve svém oboru a jimi zachycená atmosféra tehdejší doby a života je současně dokumentem i uměním. Práce fotografů a nakladatelů, kteří se mnohdy významnou měrou podíleli na veřejném i kulturním životě Mikulova, nám tak v obrazech zachovala tehdejší Nikolsburg s jeho krásami a často již neexistujícími místy a životní příběhy těchto osobností doplnily další vhledy do historie města.

K výstavě byla v roce 2014 vydána publikace, dvojjazyčná (česko-německá), v plnobarevném tisku, v pevné vazbě.

22. května – 29. listopadu 2015 (část výstavy byla prezentována již roku 2014)

Křehký Mikulov

Regionální muzeum v Mikulově ve spolupráci s pražskou galerií Křehký uspořádalo v posledních třech květnových dnech roku 2015 na zámku v pořadí již pátý ročník festivalu

Do tohohle brnění bych se opravdu nevešla...

art designu s názvem *Křehký Mikulov – organizované setkání českých i zahraničních designérů, galeristů, sběratelů a obchodníků se současným uměleckým designem.*

Pátý ročník festivalu Křehký Mikulov představil vedle nových děl galerie opět také celou řadu hostů, výstav a doprovodných akcí. Ve speciálních instalacích se objevily premiéry novinek Křehký od Michala Bačáka, Lucie Koldové, Tomáše Krále a Milana Pekaře či skleněné experimentální objekty studia Olgoj Chorchoj. Porcelánová svítidla vystavoval Daniel Pírš, objevila se zde novodobá „habánská keramika“ z dílny Karla Hanáka, festival nabídl tvorbu rakouské dvojice Mischer-Traxler nebo instalaci progresivního holandského designéra Sandera Wassinka. Nejen zámecké prostory, ale přímo muzejní instalace využila výstava Konfrontace, která byla vložena do expozice Od gotiky po empír. Současný design se zde stal součástí expozice mapující vývoj životního stylu v různých historických epochách, a předměty z dob dávných se zde tak potkávaly s protější současnými. Zajímavé byly materiálové i stylové paralely jako například setkání „Křehký nový biedermeier“ a měšťanský biedermeier 19. století.

Na prezentace výtvarných projektů navázala výstava Křehký Mikulov 2015, která byla zpřístupněna až do 31. srpna 2015. Návštěvníci ocenili zejména právě konfrontaci současného designu a historických předmětů v muzejní expozici.

festival art designu – 5. ročník: 29.–31. května 2015

výstava: 1. června – 31. srpna 2015

Pan Franc ze zámku

Loutky moravských kočovných loutkářů Flachsů

Výstava představila exponáty ze sbírek oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea a Regionálního muzea v Mikulově, respektive část dochovaných loutek a vybavení kočovných divadel z konce 19. a počátku 20. století moravské větve význačného a populárního rodu Flachsů. V rodinách loutkářů Flachsů se dochovaly unikátní loutky, které se tvářností vymykají z ostatní dobové produkce marionet. Jejich autory byli zřejmě sami někteří Flachsové. Prostřednictvím loutek výstava zároveň připomněla původní historickou formu českého marionetového divadla, ukázala výtvarnou podobu a technologii tradičních marionet a dekorací, naznačila společenské postavení a funkci tohoto divadla. Kurátorem výstavy byl PhDr. Jaroslav Blecha z Moravského zemského muzea v Brně.

Vernisáž ve stylu výstavy doprovodil neformální divadelní soubor „Muzejní maringotka“ loutkovým varietním představením s názvem Cirkus. Toto volné sdružení amatérů i profesionálů zajímajících se o tradiční lidové loutkářství existuje při divadelním oddělení Moravského zemského muzea a uvádí rekonstrukce historických představení hraných s kopiemi a replikami historických loutek.

5. června – 13. září 2015

Zuzana Novotná Ištvanová – V prachu

Cyklus obrazů „V prachu“ balancuje na hraně mezi realitou a fikcí jak ve formální, tak v myšlenkové rovině. Téma „v prachu“ je vícevýznamové. Prach lze v první řadě chápat jako počátek i konec fyzického fungování, původ i závěrečný rozpad existence. Jako „v prachu“ označujeme něco, co je nenávratně pryč. Ovšem každý rozpad, každé ukončení znamená zároveň i nový počátek. Dalšími významovými rovinami může být „prach cest“, „hvězdný prach“, „oblaka prachu“ apod. V tématu prachu se tedy potkávají velká témata mikrosvětů (či mikrokosmů) s makrosvěty (makrokosmy).

23. června – 13. září 2015 (synagoga)

Mikulovské výtvarné sympozium – dílna '15

Výstava děl vzniklých v rámci XXII. ročníku mikulovského výtvarného sympozia. Kurátorem sympozia, zaměřeného v tomto roce na malbu a fotografii, byl Oldřich Tišný. Své obrazy zde vystavovali malíři Mikoláš Axmann, Martin Čada, Luděk Filipický,

Vladimír Franz, Oldřich Tichý a student VŠUP v Praze František Zelinka, fotografie prezentoval zahraniční účastník symposia Peter Župník.
8.-30. srpna 2015

Příběhy míst

Topografie soudobé paměti národa

Výstava „Příběhy míst“ mapuje místa paměti čtyřicetiletého období vlády jedné strany. Historie let 1948 až 1989 má své otisky v krajině, v regionech a ve městech. Ve všech regionech lze vystopovat směsici míst zatížených historií – ať už se jedná o oficiální, či o polozapomenutá místa paměti. Topografií těchto míst prizmatem procesu vzpomínání a zapominání se zabývá Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, z jehož vybraných materiálů vznikla v roce 2013 stálá výstava „Příběhy míst“, jež byla instalována v Muzeu města Ústí nad Labem. Z ní vznikla putovní verze výstavy, jejímž cílem je nabídnout možnost konfrontace s historií i dalším návštěvníkům ve všech čtrnácti krajích ČR. Výstava vznikla jako součást stejnojmenného projektu NAKI, financovaného Ministerstvem kultury ČR. 22. září – 25. října 2015 (synagoga)

• Výstavy uspořádané Regionálním muzeem v Mikulově pro jiné organizace

Od Svaté chýše loretánské k hrobnímu kostelu Dietrichsteinů

Dlouhodobá výstava realizovaná Regionálním muzeem v Mikulově pro Mikulovskou rozvojovou, s. r. o., v loňském roce. Výstava, instalovaná v Dietrichsteinské hrobce, je věnovaná historii loretánského kostela sv. Anny v Mikulově.

• Výstavy putovní

Jedná se o výstavy s židovskou tematikou, které vznikly za spoluúčasti Nadačního fondu obětí holocaustu v minulých letech. V současné době je Regionální muzeum v Mikulově nabízí bezplatně k využití muzeím i jiným organizacím:

Hieronymus Lorm – muž, jenž otevřel hluchoslepým svět

Výstava realizovaná v roce 2011 byla připomínkou 190. výročí narození Hieronyma Lorma, mikulovského rodáka, jenž sám hluchý a slepý umožnil jako tvůrce dotykové abecedy hluchoslepým vnímat svět.

Výstava byla zapůjčena Galerii Rudolfinum, Mikulov (8. června 2014 – 5. května 2015)

Moravští zemští rabíni v Mikulově

Výstava, realizovaná v roce 2012, je věnovaná pěti významným rabínům, kteří jsou pochováni na mikulovském židovském hřbitově. Seznamuje s životem a dílem těchto nejpovolanějších učenců duchovního práva, zvolených do úřadu moravského zemského rabína. Výstava byla zapůjčena Muzeu Boskovicka, Rabínský dům (26. června 2014 – 8. července 2015)

Výpůjčky pro expozice a výstavy

Pro potřeby zachování stávajících expozic má Regionální muzeum uzavřeny smlouvy o dlouhodobých výpůjčkách sbírkových předmětů. V roce 2015 muzeum realizovalo tři nové výpůjčky, obnoveny či prodlouženy byly některé předcházející smlouvy o výpůjčce.

Výpůjčky pro expozice a dlouhodobé výstavy

- Expozice *Památník bratří Mrštíků v Divákách*: z Vlastivědného muzea v Olomouci – šest kusů nábytku, dopis Aloise Mrštíka bratru Františkovi a sedm osobních předmětů (cvikr, kalamář, dřevěný dopisní nůž, kolébka na savý papír, majoliková vázička, snubní

Přečteš mi to? Já to ještě neumím... (foto Milan Karásek)

- prsten, medaile včelařského spolku); z Muzea umění v Olomouci – portrét Aloise Mrštíka od Oldřicha Lasáka; z Městského muzea v Kloboukách u Brna – 35 sbírkových předmětů (obrázky na skle, obraz, fotografie, hračky, kraslice, kuchyňské nádoby, nábytek, oděvy)
- Expozice *Od gotiky po empír*: z Moravské galerie v Brně – 228 sbírkových předmětů jako ukázek užitého umění
  - Expozice *Galerie Dietrichsteinů*: z Moravské galerie v Brně – stolec a dvě židle; od Mercedes Dietrichstein – soubor 68 obrazů, litografií a kreseb a dva kusy nábytku
  - Archeologická expozice *Věk lovců a mamutů* v Dolních Věstonicích: z Archeologického ústavu AV ČR Brno – soubor 150 předmětů (kopie paleolitického umění a nástrojů z oblasti Dolních Věstonic a okolí i z Evropy – kostěné a hliněné artefakty, dvě archiválie z počátků výzkumů v Dolních Věstonicích, odlitky lidských mozken a kopie lebek hominidů, z originálních artefaktů štípaná industrie a ostatní kamenná industrie a kostěné šperky); z Národního muzea v Praze – odlitek lebky kromaňonce
  - Expozice *Víno napříč staletími*: z Národního muzea – dva paleontologické otisky révy vinné *Vitis teutonica*
  - Dlouhodobá výstava *Piaristické školy v Mikulově a jejich vědecké přístroje*: z Biskupství brněnského – relikviář sv. Josefa Kalasanského, jeho portrét a dva liturgické texty
  - *Podobenství s lebkou* – plastika instalovaná na horním nádvoří mikulovského zámku: zápůjčka od Jaroslava Róny, autora sochy

Nové výpůjčky pro expozice

- Do expozic historického okruhu: od Davida Kollera z Mikulova – nábytek (prosklená vitrína, dva příborníky, jídelní stůl, šest židlí a dvě křesla)
- Nově byla s Národním muzeem uzavřena smlouva o výpůjčce knih uložených v mikulovské zámecké knihovně: zámecká knihovna Jaroslavice sign. 1-1690, Moravské Budějovice sign. 1-1204 a Plaveč sign. 1-941.

Výpůjčky pro sezonní výstavy

- Výstava *Vydáno v Mikulově*: z Technického muzea v Brně – šest sbírkových předmětů (zvětšovací přístroj, retušovací pult, dřevěná kamera a stativ, stereoskop, cyklostyl)

INTERPRETACE

Muzejní programy

• Májový víkend a muzejní noc na zámku

22.–24. května 2015

Od pátku 22. do neděle 24. května probíhal v Regionálním muzeu v Mikulově tradiční Muzejní víkend s páteční muzejní nocí, která je součástí celorepublikového festivalu muzejních nocí. Ta se v roce 2015 konala na mikulovském zámku již po jedenácté. Program Májového víkendu probíhal opět nejen na zámku, ale také v synagoze, v archeologické expozici v Dolních Věstonicích a v Památníku bratří Mrštíků v Divákách.

Muzejní noc zahájila odpolední vernisáž výstavy *Vydáno v Mikulově*. Výstava s podtitulem *Mikulovská nakladatelství, tiskárny a fotoateliéry do roku 1945* mapovala činnost významných mikulovských osobností, které zde vydávaly knihy, tiskly pohlednice či zhotovovaly fotografie zdejším občanům a svým dílem zachycovaly život tehdejšího města, okolních obcí i jejich obyvatel. Mikulovští návštěvníci vernisáže měli možnost seznámit se s jejich prací a kromě jiného si prohlédnout fotografie známých míst, jak vypadala v dobách dřívějších, i lokalit dnes již neexistujících. Řada materiálů z muzejních depozitářů byla vystavena vůbec poprvé.

Muzejní noc, pravidelně početně navštěvovaná, otevřela opět svým hostům všechny výstavní prostory. Nejprve je však uvítali na horním nádvoří průvodci v kostýmech a v rölích některých majitelů panství představením, v němž Adam z Dietrichsteina s chotí Margaritou z Cardony se svým dvorem uváděli do zámku vznešenou návštěvu – knížete Karla I. z Liechtensteina a jeho manželku Annu Marii, zavítávši do Mikulova z valtického panství. Divadelní vystoupení odkazovalo k historii zámku, prezentované jak v expozici *Galerie Dietrichsteinů*, tak ve výstavě *Lichtenštejnové na Mikulovsku ve 13.–16. století*. Kromě těchto výstav mohli návštěvníci zhlédnout expozice týkající se vinařství a vinohradnictví a také expozici o době římské. Tu zas oživilí římsští vojáci ze skupiny *Marcomania*. Poprvé byla návštěvníkům otevřena také hradní kaple, dosud z technických důvodů veřejnosti nepřístupná.

Především děti, ale i jejich rodiče se mohli seznámit s pravěkými technologiemi opracování pazourků a v dílně pana Petra Zítky si vyzkoušet výrobu a použití primitivních, avšak účinných nástrojů našich předků z doby kamenné. Muzejní noc průběžně zpestřovalo vystoupení kejklířů brněnské skupiny *LeGrando*, oheň s působivou hudbou rozzářil východní zámeckou terasu ohňovou show skupiny *Novus origo*. Hudební doprovod v moravském tónu obstarala cimbálová muzika *Klaret*, hrající v Trúnním sále. Moravské písně i víno zde podávané byly důvodem příjemné zastávky korzujících návštěvníků. Pohodu vlnidného májového večera podpořila také pohořelická kapela *Juniorband*, která hrála na horním zámeckém nádvoří ještě dlouho poté, co se kolektiv Regionálního muzea u obřího sudu rozloučil s hosty Muzejní noci symbolickým pohárkem vína.

Sobota Májového víkendu patřila především archeologické expozici v Dolních Věstonicích. Sem se ze zámku přesunul program *Na počátku byl pazourek...* V experimentální dílně zaměřené na výrobu autentických kamenných nástrojů doby kamenné původními technikami lovců, sběračů a prvňích zemědělců objevovali návštěvníci kouzlo pazourku a domů si odnášeli vlastníma rukama zhotovený pazourkový nástroj. Mikulovským zámekm pak v sobotní podvečer zněl koncert pražského studentského seskupení *Jazz Corporation*. Neděle byla vyhrazena divadlu a především dětem – loutková divadelní společnost *Koňmo* odehrála svou *Vodnickou pohádku* nejprve na mikulovském zámku a pak i v Divákách v Památníku bratří Mrštíků.

Trvalou oblibu Májového víkendu Regionálního muzea v Mikulově potvrdila i letos bohatá účast veřejnosti. Muzeum a všechny jeho expozice navštívilo v průběhu třech dnů zhruba 1 800 návštěvníků, přičemž Muzejní noc je samozřejmě nevyhledávanější ze všech akcí – v pátek dorazilo na zámek zhruba 1 500 návštěvníků.

O Muzejní noci ožívají nejen někdejší majitelé panství a zámku, ale i římsí vojáci, které kraj pod Pálavou hostil mnohem dříve a které připomíná jedna z expozic. Ti „současní“ mají silné hlasy, zbraně a u diváků rozhodně respekt.

• Muzeum a škola pod zámeckou střechou

Od roku 2008 uskutečňuje Regionální muzeum v Mikulově projekt *Muzeum a škola pod zámeckou střechou*. Cílem projektu je zajímavou formou přiblížit dětem kulturu a historii regionu, určen je žákům základních škol z Mikulova a blízkého okolí.

Školami velmi vyhledávaným programem v roce 2015 bylo **Tajemství Věstonické venuše**, realizované v expozici *Věk lovců a mamutů* v Dolních Věstonicích. Program, původně určený žákům šestých tříd základních škol a primánům víceletých gymnázií, muzeum díky zájmu některých škol přizpůsobilo i požadavkům 5., 8. a 9. tříd. V rámci dvouhodinové lekce se v něm děti dozvědí, že expozice se nachází poblíž archeologické lokality z období starší doby kamenné a zjistí, proč právě toto naleziště získalo světovou proslulost. Spolu s lektorkou sledují historii nálezů plastiky Věstonické venuše, porovnávají ji s dalšími venušemi nalezenými v Evropě, získávají představu o jejím významu pro světovou archeologii. Druhá část lekce je věnována životu pravěkého člověka, osídlení loveckých areálů, způsobu užití dostupných surovin pro výrobu zbraní a ozdob a především způsobu lovu zvířat. Třetí, pro žáky nejméně zajímavou částí programu je výroba vlastní sošky venuše. Děti ji vymodelují z hlíny a muzeum pak zajistí výpal všech figurek. Ty spolu s fotografickou dokumentací akce dopraví dětem do škol. V roce 2015 se tohoto programu zúčastnilo 472 dětí z 23 tříd ze základních škol a gymnázií. Jednalo se o základní školy z Mikulova, Lednice, Poštorné, Drnholce, Uherského Hradiště, Holešova, Polešovic, Brna a také z rakouského Poysdorfu. Z gymnázií se programu účastnily první ročníky z Mikulova a Břeclavi. Zajímavá a netradiční byla společná lekce dětí ze ZŠ Valtická Mikulov a z rakouské školy z Poysdorfu, která byla vedena v angličtině.

Program **Tajemství římské mince**, určený žákům šestých tříd základních škol, probíhal v expozici *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*. V teoretické části lekce získávají žáci vedení lektorkou základní přehled o době římské na území českého státu, která je charakteristická konflikty a vzájemným ovlivňováním mezi germánskými kmeny na území Germánie a Římany na území římského impéria. Ve zdejších kraji, kde se obě kultury potkávaly

Kdo ví, jaká hudba kdy zněla v Trunním sále... O Muzejní noci to byla cimbálová muzika. (foto Milan Karásek)

a kde se v lokalitě Hradisko u Mušova nacházel vojenský tábor části X. římské legie či byl objeven bohatě vybavený germánský knížecí hrob, zůstalo mnoho hmotných dokladů jejich pobytu. S nimi se děti seznamují prostřednictvím vystavených artefaktů. Multimediální tabule a film z expoziční projekce pak doplňují představu o pobytu římských vojsk na našem území, o římských provinciích, zbroji, o způsobu obchodování či platidlech. Ve druhé části dvouhodinového programu se děti potkají s římským vojákem z legií Marca Aurelia – členem skupiny historického šermu *Marcomania*, mohou si vyzkoušet plátovou či kroužkovou

zbroj, seznámí se se způsoby boje římské armády a vojenským výcvikem. Fotodokumentace programu je opět zaslána zúčastněným třídám. V roce 2015 se programu účastnilo 72 žáků ze čtyř tříd ze základních škol z Poštorné, Malenovic, Zlína a Bučovic.

• Živá synagoga

Nabídka programů pořádaných v mikulovské synagoze, nově otevřené po rekonstrukci v roce 2014, si našla již své stálé publikum, k čemuž přispěla zajímavá témata přednášek, výběr hudebních akcí a jistě i atraktivita prostředí. Muzeum i do budoucna této přízně veřejnosti hodlá využít a bude jí v rámci projektu *Živá synagoga* každoročně předkládat zajímavý programový blok.

V průběhu roku 2015 se zde konala řada kulturních a vzdělávacích akcí, buď muzeem přímo pořádaných, nebo programů, na nichž se Regionální muzeum různou měrou podílelo – především přednášky, koncerty a programy pro školy. Prvním koncertem, který v synagoze zazněl, bylo vystoupení *Ostravského smíšeného sboru* dne 5. července 2015, uspořádané v rámci jeho letního soustředění na jižní Moravě. Dalším byl jeden z koncertů *Eurotrialogu, festivalu nepopulární hudby*, který má v Mikulově už dlouhou tradici. Dříve se na festivalu setkávali symbolicky na hranicích pouze hudebníci z Česka, Slovenska a Rakouska, dnes je festival otevřen pro umělce z celé Evropy. Synagoga se v rámci ročníku 2015 stala jedním z festivalových koncertních míst a návštěvníci akce i široká veřejnost si tu měli možnost 30. srpna 2015 vyslechnout rakouské *Duo Winkler – Kellerer* v programu *Stravinsky's Wedding Dance*. Hudba George Winklera (klarinet) a Huberta Kellerera (akordeon) klene výrazný oblouk od stylizovaného klezmeru přes mix jazzu a klasického modernismu k tradičnímu klezmeru a v klenbách synagogy zněla s nepředstavitelnou přesvědčivostí.

Dějiny židovského obyvatelstva v Mikulově, jejich osudy i rozmanitost kultury a gastronomie připomněl osmý ročník festivalu *Dny židovské kultury* (25.–27. září 2015). Probíhal na různých místech města a bohatý kulturní program střídala ochutnávka židovských specialit a prohlídky židovských památek. Regionální muzeum přispělo do programu festivalu dvěma komentovanými prohlídkami synagogy, které přilákaly velké množství návštěvníků, a nedělním koncertem v synagoze, jemuž interpreti Dominika Weiss Hošková a Jiří Hošek dali název *Židovská hudba pro violoncello*.

V rámci XX. ročníku festivalu *Concentus Moraviae* proběhla nová festivalová akce, spojující hudbu a sport, s názvem *Hudba na kole*. V sobotu 6. června putovali cyklisté po atraktivních místech Lednicko-valtického areálu a okolí, kde pro ně pořadatelé připravili dvanáct hudebních zastavení s různými hudebními žánry od klasiky přes jazz a world music až po lidovou hudbu. Protagonisty hudebních zastavení byli umělci, které speciálně pro *Hudbu na kole* vybraly hudební instituce Jihomoravského kraje. V Mikulově byly dvě zastávky – pro milovníky jazzu v galerii Konvent a v synagoze pro příznivce klasiky. Zde vystupovali po celý den žáci ZUŠ Mikulov – komorní orchestr a pěvecký sbor.

Od února do prosince 2015 probíhal v synagoze cyklus přednášek věnovaný Židům, historii jejich národa, náboženství a kultuře. Uskutečnilo se celkem devět přednášek, které se konaly vždy třetí čtvrtěk v měsíci. Každá přednáška byla propagována prostřednictvím plakátů, webových stránek muzea, Facebooku a pozvánek v regionálním tisku. Regionální muzeum v Mikulově na projektu úzce spolupracovalo s lektorkami *Vzdělávacího centra Židovského muzea v Praze*. Cyklus si velmi rychle vytvořil svou stálou návštěvnickou základnu, přednášky však přiváděly do synagogy také návštěvníky z řad turistů či zájemce o jednotlivá konkrétní témata. Téma *Židovský Mikulov* si mohli navíc ve své klubovně vyslechnout i členové mikulovské organizace Svazu důchodců. Přednášek se v průběhu roku zúčastnilo cca 200 zájemců.

V průběhu roku bylo v synagoze realizováno několik programů pro žáky základních škol a víceletých gymnázií. Žáci Základní školy Dolní Věstonice absolvovali přednášku o historii mikulovské židovské obce a komentovanou prohlídku synagogy i židovského hřbitova. Studenti mikulovského gymnázia se seznámili s mikulovskou synagogou a vyslechli si rozšířenou verzi přednášky *Poprvé v synagoze*. Do synagogy zavítali také studenti Slezského

O mikulovské Muzejní noci se dozvěděli už i v Japonsku. Tato fotografka přiletěla z Kjúšú. (foto Milan Karásek)

gymnázia v Opavě, kteří absolvovali přednášku o historii Židů v Mikulově spolu s komentovanou prohlídkou synagogy.

Přednáškový cyklus projektu Živá synagoga

- *Poprvé v synagoze* – komentovaná prohlídka Horníka synagogy a seznámení návštěvníků s funkcí synagogy a s průběhem bohoslužeb
- *Pesach a jarní svátky židovského kalendáře* – přednáška zaměřená na jeden z nejdůležitějších židovských svátků, doplněná o informace o židovském kalendáři a dalších svátcích, které Židé slaví v jarním období
- *Židovské rodinné obřady* – téma obřadů židovské rodiny od narození dítěte přes obřezku chlapců, vzdělávání, obřad bar micva, svatbu až po obřady spojené s pohřbíváním
- *Židovský Mikulov* – exkurze do historie židovského Mikulova od prvních zmínek ve 14. století až po zánik židovské obce v roce 1938; prostřednictvím fotografií přednáška nabídla i pohled na osudy staveb bývalého ghetta ve druhé polovině 20. století
- *Procházka židovským městem* – komentovaná prohlídka někdejšího židovského města seznámila zájemce s architektonickými zajímavostmi, zaniklými místy i dochovanými památkami mikulovského ghetta – synagogou, mikve a židovským hřbitovem
- *Židovské památky jižní Moravy* – historie a památky sedmi měst a obcí, v nichž v minulosti existovalo židovské osídlení
- *Židovské legendy z Mikulova* – v podání herce Svatopluka Řičánka zazněly v mikulovské synagoze místní židovské legendy opěvující především život a skutky věhlasných zemských rabínů
- *Kašrut a židovská kuchyně* – přednáška věnovaná pravidlům židovské kuchyně a nařazením, která se stravování týkají. Ve spolupráci se Spolkem přátel židovské kultury v Mikulově pak proběhla ochutnávka některých tradičních židovských pokrmů.
- *Chanuka* – biblický svátek Chanuka a tradice, které jsou s ním spojeny

• Noční prohlídky zámku

Již tradicí se staly prázdninové noční zámecké prohlídky, o něž byl i v roce 2015 velký zájem. Každou červencovou a srpnovou středu se hráli kostýmovaní průvodci návštěvníkům

scény ze života majitelů panství Adama Dietrichsteina a jeho ženy Margarety, kardinála Františka Dietrichsteina a knížete Maxmiliána II. Dietrichsteina a jeho ženy Anny Marie. Noční prohlídky doplnila vždy šermířským vystoupením divadelní agentura *Bene* z Brna a ukončila je ochutnávka vín v zámeckém sklepě u obřího sudu, kterou zajišťovalo *Vinařství Balážovi* z Dolních Dunajovic. Celkem se uskutečnilo 38 návštěvníky zcela obsazených nočních prohlídek.

Tento muzejní program má stálého významného sponzora, jímž je *Národní divadlo Brno*, které již pátým rokem zdarma muzeu zapůjčilo všechny potřebné kostýmy. Upoutávku na noční prohlídky v průběhu letních měsíců uveřejňovaly digitální kiosky firmy Emam v Galerii Vaňkovka a v obchodním centru Letmo v Brně, z kostýmované prohlídky z 1. července byl odvysílán přímý vstup v rádiu Impuls.

Kulturně-výchovná činnost – zaměřená na region

- **Přednášky a odborné služby pro veřejnost i organizace**
- Přednášky spojené s prohlídkou zámecké knihovny a výstavy *Piaristické školy v Mikulově a jejich vědecké přístroje* – pro klienty cestovních a informačních kanceláří i pro veřejnost
- Komentované prohlídky výstavy *Vydáno v Mikulově* – pro účastníky odborných sympozií konaných na zámku i pro veřejnost
- Komentované prohlídky expozice *Galerie Dietrichsteinů* – pro účastníky odborných sympozií v Mikulově a dále pro klienty cestovních a informačních kanceláří
- Prohlídky botanické zahrady v zámeckém parku s výkladem věnovaným rostlinstvu zdejšího regionu – pro veřejnost
- Komentované prohlídky zrekonstruované zámecké zahrady – pro veřejnost
- Prohlídky židovského města a hřbitova s odborným výkladem – pro klienty cestovních a informačních kanceláří, pro studenty vysokých škol a pro veřejnost
- Přednáška *Židovský Mikulov* pro členy mikulovské organizace Svazu důchodců v ČR

Komentář je zbytečný. Za zmínku však jistě stojí, že kostýmy našim průvodcům jak na Muzejní noc, tak na noční prohlídky zapůjčuje Národní divadlo Brno.

- Provázení členů mikulovské organizace Svazu důchodců na vlastivědném výletě v Dolních Dunajovicích
  - Přednáškový cyklus v rámci projektu *Živá synagoga*, devět přednášek s židovskou tematikou
  - Přednáška *Lovci mamutů pod Pálavou*, uskutečněná v rámci zimního přednáškového cyklu Muzejního spolku v Mikulově – pro členy Muzejního spolku v Mikulově a pro veřejnost
  - Promítání pásma krátkých dokumentárních filmů režiséra Petra Kudely s názvem *Pohledy, které zarámoval čas*, uskutečněné v rámci zimního přednáškového cyklu Muzejního spolku v Mikulově; jednalo se o čtyři filmy zaměřené zejména na přírodu a vinařství v regionu – pro veřejnost
  - Odborná pomoc při přípravě expozice věnované historii vinařství pro *Vinotéku a muzeum vinařství Zimní vrch* v Dolních Dunajovicích
  - Spolupráce s městem Mikulovem na přípravě informačních tabulí věnovaných Svatému kopečku a křížové cestě, umístěných ve zvonici na Svatém kopečku
- **Přednášky a odborné služby pro školy**
  - Přednáška věnovaná přírodě a krajině zdejšího regionu – pro studenty mikulovského gymnázia
  - Botanická exkurze do NPR Kamenný vrch (u Kurdějova) – pro studenty gymnázia v Ivančicích
  - Botanická exkurze věnovaná přírodě a krajině zdejšího regionu, poznávání rostlin na lokalitách Mikulovska (botanická zahrada u zámku v Mikulově, Skalky u Sedlece, Liščí kopec) – pro studenty gymnázia v Konicích
  - Celodenní botanická exkurze přírodou a krajinou Falkensteinska – pro studenty gymnázia v Konicích
  - Přednáška o historii mikulovské židovské obce a prohlídka židovského hřbitova – pro žáky Základní školy Dolní Věstonice

Brněnští kejklíři *LeGrando* baví publikum, dáma na obraze žasne... (foto Milan Karásek)

Ohňová show na terase už neodmyslitelně k Muzejní noci patří...

- Přednáška *Poprvé v synagoze* – pro studenty mikulovského gymnázia
- Přednáška o historii Židů v Mikulově – pro studenty gymnázia v Opavě

• Služby badatelům

- Oddělení historie poskytlo v roce 2015 informace či vypracovalo zprávu celkem 23 badatelům, převážně historikům muzeí v ČR, studentům vysokých škol a též třem zahraničním badatelům.
- Podsbírku textilu navštívil jeden badatel.
- Podsbírku fotografií, pohlednic a videozáznamů navštívil jeden badatel, kterému bylo poskytnuto 28 sbírkových předmětů.
- Podsbírku vinařství navštívil jeden badatel, kterému byly poskytnuty tři sbírkové předměty.
- Prezenční studium archeologických sbírek provedli vědečtí pracovníci z Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty MU, Archeologického ústavu AV ČR Praha, z Muzea města Brna a Městského muzea a galerie Břeclav – celkem osm badatelů.
- Botanička muzea poskytla informace či vypracovala zprávu celkem deseti badatelům, převážně přírodovědcům, studentům vysokých škol a též dvěma zahraničním badatelům.
- Konzervátorské dílny poskytly prostory a umožnily skupině šesti badatelů z Maďarska a Kanady provést měření chemického složení glazur novokřtěnských fajánsů pro výzkumný projekt.

• Spolupráce s regionálními organizacemi a institucemi

- Spolupráce muzea s *Muzejním spolkem v Mikulově* – na přípravě společných projektů, přednášky, promítání dokumentárních filmů
- Spolupráce se *Spolkem přátel židovské kultury v Mikulově* – účast na Dnech židovské kultury, komentované prohlídky židovské čtvrti a židovského hřbitova
- Spolupráce s *Turistickým informačním centrem Mikulov* – organizování letních prohlídek zámeckého sklepa mimo otvírací dobu muzea pro klienty TIC (v roce 2015 TIC provedlo zámeckým sklepem 495 osob), příležitostné provázení návštěvníků města, poskytování informačních materiálů
- Spolupráce se *Základní uměleckou školou Mikulov* – koncerty klavírních kurzů pořádaných ZUŠ, koncert v synagoze v rámci festivalu *Hudba na kole*
- Spolupráce se *Sdružením občanů chorvatské národnosti* – spolupráce na přípravě realizace muzea moravských Charvátů

• Spolupráce s mimoregionálními organizacemi a institucemi

- Spolupráce s *Centrálou cestovního ruchu – Jižní Morava* – volné prohlídky zámku v rámci pořádaných fam tripů (novináři a VIP)
- Spolupráce s *Nadací Partnerství* – provázení účastníků akce *Letní putování po vinařských stezkách Mikulovska*
- Spolupráce s agenturou *Czech Tourism* – v rámci propagace města Mikulova v zahraničí v programu *Města s příběhem*
- Spolupráce s *Federací židovských obcí* – udržitelnost projektu *Revitalizace židovských památek v ČR – 10 hvězd*

• Koncerty a jiné kulturní akce, při nichž bylo muzeum pořadatelem či spolupořadatelem:

- XV. jazzový večer na počest Karla Krautgartnera (Sdružení přátel Karla Krautgartnera, město Mikulov, Český rozhlas Brno)
- Koncert Marca Beasleyho se souborem Accordone v rámci festivalu *Concentus Moraviae 2015* (Mezinárodní centrum slovanské hudby Brno)
- Koncert Ostravského smíšeného sboru

Májový víkend v Divákách a Vodnická pohádka v provedení loutkové divadelní společnosti *Koňmo* (foto Milan Karásek)

- Jedenáct koncertů pořádaných v rámci XXIX. ročníku *Mezinárodního kytarového festivalu* (Mezinárodní kytarový festival Mikulov, o. s.)
- Tři koncerty v rámci XVI. ročníku klavírních kurzů *Audaces fortuna iuvat* (ZUŠ Mikulov)
- Pět koncertů swingové a populární hudby v rámci Pálavského vinobraní (Mikulovská rozvojová, s. r. o.)
- Adventní koncert Národopisného spolku Pálava
- Vánoční koncert Anety Langerové (Mikulovská rozvojová, s. r. o.)
- Vánoční koncert Základní umělecké školy Mikulov a Gymnázia Mikulov
- Svatební veletrh (Eva Koudelová)
- Maškarní karneval (Dům dětí a mládeže Mikulov, p. o.)
- Reprezentační ples města Mikulova (Mikulovská rozvojová, s. r. o.)
- Oblastní výstava vín (Moravín Mikulov)
- Mladé víno odchází (Moravín Mikulov)
- Národy Podyjí (o. s. Národy Podyjí)
- Den oslavy seniorů (město Mikulov)
- Svěcení vína (Moravín Mikulov)
- Charitativní akce Biliculum (Biliculum, z. ú.)

Kulturně-výchovná činnost – s nadregionálním dosahem

Kulturní akce, při nichž bylo muzeum pořadatelem či spoluorganizátorem:

• Festival art designu Křehký Mikulov

Projekt Regionálního muzea v Mikulově a galerie Křehký
29.–31. května 2015

V. ročník festivalu – setkání českých i zahraničních designérů, galeristů, sběratelů a obchodníků se současným uměleckým designem. Projekt představil sérii výstav českých i zahraničních umělců v autorských instalacích nejen ve výstavních prostorách, ale i v expozici Moravské galerie, představující umělecké řemeslo a vývoj bydlení, kde se díla současných umělců stala dočasnou součástí instalace a zároveň objektem konfrontace mezi historickým a moderním uměleckým designem. Vzájemné setkání představitelů současného designu i jejich setkání s veřejností probíhalo nejen v odborné rovině, ale také na pátečním maškarním báli a tradiční sobotní snídani na zámku, která předcházela autorskému představení výstav. Třídenní festival ukončil nedělní piknik na Svatém kopečku.

• Hudební festival *Concentus Moraviae* 2015

Hlavní pořadatel Mezinárodní centrum slovanské hudby Brno
11. června 2015

Na vernisáži výstavy *Pan Franc ze zámku* vystoupil divadelní soubor „Muzejní maringotka“ loutkovým varietním představením Cirkus.

Výstava *Pan Franc ze zámku* – nostalgickému kouzlu loutek podlehnou zřejmě všichni a budou je milovat snad i příští generace, přestože světem vládou Pokémoni... (foto Milan Karásek)

V rámci XX. ročníku mezinárodního hudebního festivalu *Concentus Moraviae* na zámku v Mikulově zazněla tradiční hudba jižní Itálie: tarantelly, tammorriaty a milostné písně v podání festivalových residenčních hudebníků Marca Beasleyho se souborem Accordone (Marco Beasley – zpěv, Guido Morini – cembalo).

• **Mezinárodní taneční soutěž JARO**

Hlavní pořadatel Morava, o. s.

13. června 2015

Mezinárodní soutěže ve sportovním tanci se zúčastnili junioři a dospělé taneční páry z České republiky i ze zahraničí.

• **Mezinárodní kytarový festival**

Hlavní pořadatel Kytarový festival, o. s.

5.–11. července 2015

XXIX. ročník kytarového festivalu tradičně pořádal mistrovské kurzy, semináře i výstavy a v rámci jedenácti koncertů představil jak české a světové špičky kytarové hry, tak i frekventanty kurzů.

• **Mikulovské výtvarné sympozium – dílna '15**

Hlavní pořadatel město Mikulov

11. července – 8. srpna 2015

O prázdninách se v prostorách mikulovského zámku konalo dvaadvacáté Mikulovské výtvarné sympozium „dílna“, zaměřené v tomto roce na malbu a fotografii. Kurátorem XXII. ročníku byl Oldřich Tichý (1959). Přizval autory, kteří se malbou ve své tvorbě kontinuálně zabývají – Mikoláše Axmanna (1955), Martina Čadu (1978), Luďka Filipského (1945) a Vladimíra Franze (1959) – a fotografa Petra Župníka (1961). Ze společného setkání našich předních výtvarníků a slovenského fotografa působícího ve Francii vzešla díla, která byla zpřístupněna veřejnosti na závěrečné vernisáži.

• **Klavírní kurzy „Audaces fortuna iuvat“**

Hlavní pořadatel Základní umělecká škola Mikulov pod záštitou města Mikulova a Filharmonie Brno

14.–21. srpna 2015

XVI. ročník kurzů, tradičně s vynikajícím pedagogickým obsazením, nabídl frekventantům kromě odborného vedení též tematické přednášky a semináře a představil profesionální umělce i účastníky kurzů v rámci třech koncertů.

• **Projekt Porta Culturae – Dny otevřených ateliérů na jižní Moravě**

Účast na projektu přeshraniční spolupráce

26.–27. září 2015

V rámci V. ročníku projektu se zájemcům o výtvarné umění opět naskytla příležitost navštívit ateliéry vybraných výtvarných umělců na jižní Moravě. Akce, pořádaná Jihomoravským krajem prostřednictvím Galerie výtvarného umění v Hodoníně, byla určená nejen odborníkům, ale především široké veřejnosti. V roce 2015 se do ní zapojila více než stovka výtvarníků a galerií ze všech okresů Jihomoravského kraje. Regionální muzeum v Mikulově nabídlo jako doprovodný program této akce výstavu *Vydáno v Mikulově – Mikulovská nakladatelství, tiskárny a fotoateliéry do roku 1945*.

NÁVŠTĚVNOST

Celková návštěvnost muzejních expozic a výstav v rámci turistických prohlídek v roce 2015 dosáhla počtu 82 438 osob, což byl oproti roku 2014 (73 931 osob) nárůst o 11 %. Přetrvával velký zájem o kostýmované noční prohlídky, pořádané v průběhu prázdninových měsíců pravidelně jedenkrát týdně. Otevírací doba byla prodloužena o listopadové víkendy, kterých využili návštěvníci Svatomartinských slavností pořádaných městem – v muzeu pro ně byla připravena prohlídka zámeckého sklepa a vinařských expozic spojená s ochutnávkou místních vín.

Kromě návštěvníků muzea pobývalo v prostorách Regionálního muzea dalších cca 36 500 osob při společenských akcích, vernisážích výstav a koncertech, konferencích, firemních a jiných akcích. Z těchto ostatních osob jmenujme alespoň 53 badatelů, 2 735 účastníků sympozií, konferencí a seminářů a cca 21 120 návštěvníků vinařských akcí pro veřejnost. V roce 2015 tedy navštívilo muzeum celkem cca 126 700 osob (srov. s rokem 2014 = 112 300 osob).

VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

Publikační činnost

- Monografie

Zámek Mikulov – druhé, doplněné vydání
BRICHTOVÁ, Dobromila: Zámek Mikulov, Mikulov 2015.

Publikace věnovaná mikulovskému zámku nabízí vhled do minulosti i současnosti této významné jihomoravské památky, nepatří však ke klasickým průvodcům po památkovém objektu. Cílem publikace je provést čtenáře či návštěvníka stavebním vývojem a bohatou historií šlechtického sídla, přerušenu požárem na konci druhé světové války, který zničil obytnou část objektu, jižní barokní palác. Severní dochované středověké a barokní stavby a zlomky původní architektury obytného paláce však dovoluují vnímat dlouhou historii rezidence, započatou přemyslovským hradem na hranici s Rakouskem. Orientaci ve stavebním vývoji může pomoci ikonografie – veduty a historické plány. Zachovala se také podstatná část obrazárny a zlomky z mobiliáře. Představu o vybavení zámeckých sálů umožňují dochované předměty, zveřejněné nyní v expozici muzea, jehož sídlem se po požáru obnovený zámek stal.

Část obsahu publikace se zabývá členy rodů, které jméno Mikulova nesly u rodinného jména – Liechtensteiny (do roku 1570) a Dietrichsteiny (do roku 1945). Medailony

Jedna z výtvarných výstav roku 2015 v synagoze – Zuzana Novotná Ištvanová – V prachu (foto Jana Frantelová)

28. srpen 2015, významný den mikulovského muzea – sedmdesát let po tragické zkáze zámku válečným požárem byla symbolicky završena jeho obnova dokončením rekonstrukce zámecké zahrady. A významné postavy dne, které stály za projektem – hejtmán Jihomoravského kraje Michal Hašek, ředitel muzea Petr Kubín a architekt Ivar Otruba (na horní fotografii pánové v pořadí zleva). Slavnostního otevření zahrady se za město Mikulov zúčastnila místostarostka Marie Leskovjanová (zcela vlevo).

věnované osobním životům a kariérám majorátních pánů doplňují jejich dochované portréty. Závěr publikace tvoří průvodce stálými výstavami Regionálního muzea.

V materiálu je položen důraz na obrazový doprovod textů. Fotografie současného stavu staveb, jejich interiérů, jejich využití muzejními aktivitami a snímky aktuálně renovované zámecké zahrady mají publikaci ukotvit k době vydání.

Publikace o 96 stranách a formátu 16,5 × 22,5 mm je v brožované vazbě, v plnobarevném tisku.

• Sborníky

RegioM 2014

RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 2014 (ed. Stanislava Vrbková), Mikulov 2015.

• Články

Ve sborníku RegioM:

MACHÁČEK, Petr: Hnízdní kolonie na Zámeckém rybníku, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 2014, s. 4–10.

RIGASOVÁ, Milada: Projekt vegetačních úprav Dolního paloučku pod Olivetskou horou na jihozápadním úpatí Svatého kopečku v Mikulově, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 2014, s. 30–39.

BRICHTOVÁ, Dobromila: K historii loretánského kostela sv. Anny a hrobního kostela Povýšení sv. Kříže v Mikulově, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 2014, s. 42–50.

VRBKOVÁ, Stanislava: Rok 2014 v Regionálním muzeu v Mikulově, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 2014, s. 124–164.

MASSOWOVÁ, Dana: Židovská kultura v Mikulově v roce 2014, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 2014, s. 171–179.

SEKEREŠ, Jiří – POKORNÁ, Kateřina: Konzervace sbírkových předmětů na konzervátorském pracovišti v Mikulově, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 2014, s. 180–189.

BRICHTA, Filip: Historický hromosvod na zámku v Mikulově, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 2014, s. 190–193.

V materiálech jiných organizací:

KOUDELA, Miroslav – MAŠEK, Petr: Knihovna Veita Ulricha Marschalla z Ebnetu, Knihy a dějiny, roč. 22 (2015), s. 61–73.

MACHÁČEK, Petr: Vliv ryb na početnost vodních ptáků na Zámeckém rybníku v Lednici, Veronica. Časopis pro ochranu přírody a krajiny, roč. 29 (2015), č. 2, s. 13.

MACHÁČEK, Petr: Vliv letnění na výskyt ptáků na rybníku Nesyt, Veronica. Časopis pro ochranu přírody a krajiny, roč. 29 (2015), č. 4, s. 52.

STASIAK, Magdalena – TRAMPOTA, František: Naczynia kultury pucharów lejkowatych i kultury lużyckiej z „Filehne, Westpreussen“ z kolekcji rodu von und zu Liechtenstein w zbiorach Muzeum Regionalnego w Mikulowie, Fontes Archaeologici Posnanienses, roč. 50 (2014), č. 2, s. 257–260.

Spoluúčast Regionálního muzea na realizaci jiných vydavatelských projektů:

Regionální muzeum v Mikulově poskytlo položky k článku

KAPLAN, Z. – DANIHELKA, J. – ŠTĚPÁNKOVÁ, J. – BUREŠ, P. – ZÁZVORKA, J. – HROUDOVÁ, Z. – DUCHÁČEK, M. – GRULICH, V. – ŘEPKA, R. – DANČÁK, M. – PRANČL, J. – ŠUMBEROVÁ, K. – WILD, J. – TRÁVNÍČEK, B. 2015: Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 1, Preslia, roč. 87, č. 4, s. 417–500.

Do místa s příběhem, výstavního prostoru synagogy, byla umístěna zajímavá výstava *Příběhy míst – Topografie soudobé paměti národa*. (foto Milan Karásek)

Odborné konference a semináře

Mezinárodní vinohradnicko-vinařská konference VINOENVI 2015

5.-6. listopadu 2015

Spolková organizace Ekovín, Vinařský fond ČR, Regionální muzeum v Mikulově

Devátý ročník vinohradnicko-vinařské konference se zabýval aktuálními problémy a perspektivami v integrované a ekologické produkci.

Mezinárodní numismatická konference Peníze v proměnách času

9.-11. června 2015

Numismatické oddělení Moravského zemského muzea, Regionální muzeum v Mikulově, MARQ Ostrava

Desátý ročník numismatické konference, na téma Nové výsledky v numismatických výzkumech.

Výzkumná činnost

• Archeologie

Díky stavebním aktivitám v regionu probíhaly průběžně záchranné archeologické výzkumy, k nimž byla vyřizována příslušná korespondence s vyjádřením ke stavebním a plánovacím akcím prováděným soukromými osobami, jednotlivými obcemi a firmami.

S pozitivním výsledkem byly provedeny záchranné archeologické výzkumy v lokalitách:

- *Břeclav – Žleby*: záchranný archeologický výzkum proběhl v březnu 2015; nález laténské sídliště (stavba dočasně pozastavena, v dalším roce by měla pokračovat).
- *Mikulov – zámek, Čestné nádvoří*: archeologický výzkum proběhl v březnu 2015; byla provedena malá sondáž, zjištěna zástavba z období vrcholného středověku nebo raného novověku.
- *Perná – kaple sv. Antonína*: výzkum proběhl 20.-21. března 2015; byla provedena série sondáží v kapli za účelem zjištění přesné lokalizace kaple a zjištění jednotlivých stavebních fází.
- *Podivín – Rybáře*: v červenci až říjnu 2015 proběhl ve spolupráci s ÚAPP Brno, v. v. i., předstihový záchranný výzkum na parcele pro rodinný dům; nález neolitického, eneolitického a raně středověkého osídlení.
- *Drnholec – nám. Svobody*: výzkum proběhl v listopadu 2015; nález z mladší doby bronzové, období středověku a novověku.

Nedestruktivní povrchovou prospekci byly objeveny nebo ověřeny lokality:

- *Novosedly – Im Bockran (Vraní vrch)*: ohrazené sídliště z mladší doby bronzové a latěnu
- *Novosedly – bezejmenná poloha*: sídliště, doba bronzová
- *Milovice – Spitzhübel*: sídliště, neolit, mladší doba bronzová, doba římská, středověk
- *Drnholec – Pod sýpkou*: mladší doba bronzová
- *Valtice – Boří les*: mladší doba bronzová
- *Valtice – Na loukách*: mladší doba bronzová, latén, vrcholný středověk

• Historie

Rešeršemi z archiválií Moravského zemského archivu v Brně pokračoval výzkumný úkol – Studium písemností z fondů G 140 (Rodinný archiv Dietrichsteinů) a F 18 (Registratura Ditrichštejnů v Mikulově). Podařilo se získat nové informace ke stavební historii zámku a k sběratelským aktivitám Dietrichsteinů. Výsledky výzkumu byly využity při práci na scénáři o sběratelství barokních Dietrichsteinů a při přípravě

katalogu k této výstavě; byly též využity pro druhé, rozšířené vydání publikace *Zámek Mikulov*.

- Ve spolupráci s Národním muzeem v Praze (Oddělení zámeckých knihoven) a Národním památkovým ústavem v Českých Budějovicích byly dokončeny práce na elektronické katalogizaci a digitalizaci části sbírkového fondu mikulovské zámecké knihovny (tisky 16. století). V průběhu roku bylo z celkového počtu 617 inventárních čísel – knih pocházejících ze 16. století – katalogizováno zbývajících 83 inventárních čísel. Zároveň bylo v průběhu roku zdigitalizováno zbývajících 117 inventárních čísel. Včetně dílů a přívazků představuje oněch 617 inventárních čísel celkem 986 zpracovaných položek, z nichž bylo digitalizací vytvořeno na 7 430 snímků o celkovém objemu dat 89,4 GB. Jedná se o součást projektu NAKI Ministerstva kultury (Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity) – *Tisky 16. století v zámeckých knihovnách ČR*, jehož řešiteli jsou Národní památkový ústav, Národní muzeum a Národní knihovna. Výsledkem projektu bude katalogizace těchto tisků z vybraných knihoven v elektronickém knihovnickém systému TRITIUS.
- V průběhu prací na elektronické katalogizaci a digitalizaci tisků 16. století v mikulovské zámecké knihovně byla v roce 2015 objevena ještě jedna dříve neznámá kniha, která byla součástí rodové knihovny Hoffmanů z Grünpichlu. Celkový počet známých hoffmanských knih v mikulovské knihovně se tak rozrostl na 135 inventárních čísel (pět prvotisků, pět rukopisů a 125 starých tisků).
- V téměř dvanáctitisícovém souboru dietrichsteinských knih se podařilo objevit další starý tisk z knihovny Veita Ulricha Marschalla z Ebnetu. Společně se 17 objevenými položkami z minulého roce tak čítá ebnetovský soubor v mikulovské zámecké knihovně celkem 18 svazků. Knihy Marschalla z Ebnetu v českých knihovnách byly pak předmětem studie (společně s Petrem Maškem), která vyšla v letošním čísle časopisu *Knihy a dějiny*.

• Etnografie

- V roce 2015 byl zahájen etnografický výzkum zaměřený na dokumentaci tradiční lidové kultury v regionu. Výzkum se soustředil zejména na masopust a krojované hody.
- Byl rovněž zahájen výzkum tzv. domácího umění druhé poloviny 20. století, čímž je chápáno autentické lidové umění, odrážející řemeslnou úroveň, výtvarné a estetické cítění „obyčejného člověka“ v Československu. Výzkum se zaměřuje na Mikulovsko a jeho cílem je zdokumentovat, případně získat do sbírek tyto doklady moderního lidového umění.
- Ve výzkumu zaměřeném na vývoj moravského vinařství a vinohradnictví pokračovala fotodokumentace vinařských staveb v regionu, kterou v minulosti prováděl kurátor vinařské podsbírky.

• Nová historie

- V rámci dokumentace soudobých dějin regionu bylo realizováno několik rozhovorů s pamětníky, jejichž záznamy jsou ukládány v podsбірce „fotografie, pohlednice, videozáznamy“ a následně zpřístupňovány badatelům. Vzhledem k obecným snahám o snadnější možnost přístupu veřejnosti k odborným datům se do budoucna uvažuje rovněž o využití portálu *Paměti národa*, kde by měl vzniknout samostatný projekt *Vzpomínky pamětníků z Břeclavska a Mikulovska*.
- V souvislosti s tímto projektem byly také digitalizovány nahrávky rozhovorů s pamětníky ze sedmdesátých a osmdesátých let 20. století, které byly v podsбірce uloženy na magnetofonových kazetách. Rovněž tyto archivní nahrávky budou zpracovány a zpřístupněny badatelům.
- Oddělení nové historie zaznamenalo výklad pamětníka v rámci probíhající dokumentace takzvané železné opony. S pomocí pamětníka byly také v tomto pásmu někdejší ostře střežené hranice zdokumentovány stavební prvky, jejichž účel nebyl bez znalosti souvislostí s tehdejší ochranou hranice často zřejmý.

Instalace festivalu art designu *Křehký Mikulov* vyzívají výstavních prostor zámku k dokonalému naplnění podstaty tohoto křehkého a již respektovaného projektu. (foto archiv Křehký)

V pátém ročníku festivalu *Křehký Mikulov* se díla současných umělců stala i dočasnou součástí muzejních expozic a také expozice Moravské galerie představující umělecké řemeslo. Autorské instalace českých i zahraničních umělců tak zároveň byly objektem konfrontace mezi historickým a moderním uměleckým designem. (foto archiv Křehký)

- V souvislosti s přípravou přednášky o židovských památkách jižní Moravy byl zdokumentován současný stav židovských památek v osmi bývalých židovských obcích ležících v blízkém i vzdálenějším okolí Mikulova (Lednice, Podivín, Hustopeče, Břeclav, Pohořelice, Jířice u Miroslavi, Miroslav a Dolní Kounice).

● Přírodovědný výzkum

- V zoologickém oddělení pokračoval dlouhodobý průzkum věnující se ptactvu Lednických rybníků a Novomlýnských nádrží. Na Lednických rybnících pokračuje pravidelné hladinové sčítání ptáků, které v roce 2015 proběhlo 34krát. Na Novomlýnských nádržích pokračuje sledování hnízdění na ostrovech, tedy sčítání hnízd všech ptáků, které se uskutečnilo třikrát.
- Pokračoval též dlouhodobý monitoring všech hnízd čápů bílých na okrese Břeclav. V průběhu roku bylo kontrolováno 46 hnízd.
- Botanické oddělení pokračovalo ve floristickém výzkumu regionů Mikulovska a v dlouhodobém výzkumu květeny Hustopečska.

KNIOVNÍ FOND

Odborná muzejní knihovna je zaměřena vedle vzdělávací literatury na literaturu regionální, vinařskou a judaika. Knihovní fond je pravidelně doplňován se zvláštním zřetelem na získávání titulů s touto tematikou a dále dle potřeb odborných pracovišť muzea.

Součástí fondu jsou konzervační výtisky, které jsou ukládány ve zvláštním depozitáři. Badařům je prostřednictvím systému KRAMERIUS též zprostředkován přístup k digitálně zpracovanému historickému periodiku týdeníku *Nikolsburger Wochenschrift*.

V roce 2015 knihovnu doplnilo 199 knihovních jednotek. Všechny přírůstky byly řádně zapsány do přírůstkového seznamu, zpracovány do katalogů a uloženy. Koncem roku 2015 obsahoval knihovní fond 20 798 knihovních jednotek. Zabezpečení výpůjček, prezenčně i formou meziknihovní výpůjční služby, probíhalo plynule dle potřeb uživatelů. V muzejní odborné knihovně je registrováno celkem 50 uživatelů – z řad zaměstnanců 27, z veřejnosti 23 čtenářů. Počet registrovaných výpůjček činil k 31. prosinci 2015 celkem 2 146 titulů, z toho absenčních 1 950.

Pokračovala postupná rekatalogizace titulů stahováním záznamů ze Souborného katalogu ČR. V roce 2015 byly zrekatalogizovány monografie s přírůstkovými čísly 16 500 až 17 000.

V průběhu roku probíhala pravidelná výměna publikací (Regionální muzeum v Mikulově vyměňuje své tituly s 39 institucemi), bylo vyvázáno sedm ročníků *Vlastivědného věstníku moravského* a čtrnáct ročníků *Časopisu Matice moravské*.

Pokračovala revize knihovního fondu, při níž byla zkontrolována přírůstková čísla 16 000–19 999. Z důvodu přechodu na nová katalogizační pravidla RDA byl v programu Clavius ve spolupráci s firmou Lanis Táborec proveden převod výstupů z Unimarcu na Marc 21.

Na základě smlouvy s Moravskou zemskou knihovnou o zhotovování rozmnoženiny díla jsou publikace Regionálního muzea v Mikulově, zdigitalizované v rámci krajské digitalizace, přístupné v digitální knihovně Moravské zemské knihovny (*Virtuální sbírka Regionálního muzea Mikulov*).

POSKYTOVÁNÍ STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB

Povinnost poskytování veřejných služeb – dle § 10a zák. č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, v platném znění – byla beze zbytku plněna a odpovídala ustanovením odst. 2, písm. a)–e), vymezujícího standardizované veřejné služby a povinnosti poskytovatelů při zajišťování jejich rozsahu a struktury.

V rámci povinnosti každoročně zpřístupnit veřejnosti sbírku nebo sbírkové předměty prezentovalo muzeum v roce 2015 tři výstavy z celkového počtu jedenácti realizovaných sezonních výstav. V muzejní pokladně bývají průběžně formou malé prezentace představovány restaurované sbírkové předměty, které by jinak, pokud by nebyly součástí výstavního

Trochu jiná škola – program *Tajemství římské mince* v expozici *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*. Takto zprostředkované informace se nezapomínají... (foto Jana Frantelová)

celku, neměla veřejnost možnost zhlédnout. Muzeum tak navíc prezentuje práci svého restaurátorského oddělení. Dvě z autorských výstav, uskutečněných v letech 2011 a 2012, byly jako putovní zapůjčeny jiným institucím. Výstavy byly náležitě propagovány ve sdělovacích prostředcích, na webových stránkách muzea i prostřednictvím plakátů a rozesílaných pozvánek na vernisáže.

Muzeum pořádalo programy pro dospělé i pro děti a snažilo se jimi rozvíjet a doplňovat činnost výstavní, kulturně-výchovnou a vědecko-výzkumnou. Širokou veřejností je zvláště pozitivně přijímán *Májový víkend*, jehož součástí je *Muzejní noc*. Již několik let se Májový víkend odehrává nejen v areálu mikulovského zámku, ale ve všech pracovištích instituce – v archeologické expozici v Dolních Věstonicích i v Památníku bratří Mrštíků v Divákách. Školám nabízený projekt *Muzeum a škola pod zámeckou střechou* se stal již součástí výukových plánů řady okolních škol. Širokou i odbornou veřejností jsou požadovány komentované prohlídky expozic a výstav. Nově a úspěšně byl v roce 2015 zahájen muzejní program *Živá synagoga*, zahrnující řadu kulturních i vzdělávacích akcí realizovaných v prostorách opravené synagogy.

Bez spoluúčasti muzea se neobejdou akce respektované již i evropským publikem – *Mezinárodní kytarový festival*, *Mikulovské výtvarné sympozium Dílna* a již i festival art designu *Křehký Mikulov*.

Zpráva o činnosti muzea je každoročně uveřejňována na webových stránkách muzea, přičemž kapitoly týkající se hlavní činnosti organizace jsou pravidelně publikovány ve sborníku *RegioM*.

Výsledkem ediční činnosti muzea v roce 2015 bylo vydání muzejního sborníku *RegioM* a publikace *Zámek Mikulov*. Veškeré publikace vydané muzeem má veřejnost možnost zakoupit v pokladně muzea nebo prostřednictvím internetového obchodu ABZ (www.abz.cz), případně muzeum zajišťuje jejich zaslání na dobírku. O možnosti prodeje informují webové stránky muzea.

Odborné posudky a vyjádření odborných pracovníků byly zpracovávány průběžně dle požadavků a potřeb institucí – zejména v oborech archeologie, historie a botanika.

Standard ekonomické dostupnosti plnilo muzeum u návštěvníků příslušnými slevami, o nichž je informace uváděna na webových stránkách muzea a v propagačních materiálech.

Bezbariérový přístup do všech prostor muzea bohužel neumožňuje historický charakter objektu; do velké části expozic na zámku (*Od gotiky po empír, Galerie Dietrichsteinů, Víno napříč staletími* a část expozice *Tradiční vinařství a vinohradnictví na Moravě*) je však přístup vozíčkářům umožněn, stejně tak do části Kongresového centra a do synagogy. Pro překonávání výškových schodišťových bariér byly pro tělesně postižené návštěvníky v letošním roce do muzea pořízeny schodolezy s mechanickými invalidními vozíky.

NÁVRHY A REALIZACE PROJEKTŮ – GRANTOVÁ ČINNOST

Vinařský fond

V červenci 2015 byla odeslána žádost Vinařskému fondu o příspěvek na nákup a digitalizaci dokumentárních filmů režiséra Petra Kudely, věnovaných vinařství a zemědělství v regionu. Filmy s názvem *Legenda o víně* a *Bariéra* byly pořízeny a zdigitalizovány za 25 000 Kč, z Vinařského fondu muzeum získalo dotaci 10 000 Kč.

Nadační fond obětem holocaustu

V roce 2015 Regionální muzeum úspěšně žádalo Nadační fond obětem holocaustu o podporu projektu *Akce a výstavy v mikulovské synagoze 2016*. Projekt byl vedle pořádání koncertů, divadel nebo přednášek zaměřen také na workshopy pro školní třídy. Celkové náklady na projekt byly stanoveny na 85 000 Kč, z čehož 40 000 Kč činila podpora z NFOH.

Informační systém programového financování (ISPROFIN)

Náročné restaurování dvou barokních maleb a jedné dřevorezby bylo provedeno za finanční podpory MKČR z programu ISPROFIN, jejíž výše činila 30 000 Kč.

OPRAVY A ÚDRŽBA OBJEKTU

Instalace M + R (měření a regulace) velkého zámeckého sálu

Byla provedena montáž systému řízení a dálkového ovládání vytápění velkého zámeckého sálu – vzduchotechnického zařízení.
Náklady na akci činily 99 704,00 Kč vč. DPH

Rozšíření systému závlah zámeckého parku

Jako vyvolané práce v souvislosti s realizací investiční akce „Obnova zahradních teras barokové zahrady u zámku v Mikulově“ bylo nutno provést rozšíření systému závlah zámecké zahrady. Akce byla provedena na základě výběrového řízení. Na části plochy byl realizován systém automatických závlah, na části plochy byly instalovány zemní vodovodní zásuvky. Dokončený systém zahrnuje kompletní závlahu zeleně zámeckého areálu kromě východní terasy a části záhonů prvního a druhého nádvoří.
Náklady na akci činily 396 380,30 Kč vč. DPH

Informační systém zámeckého areálu

Nový informační systém instalovaný v zámeckém areálu sestává z informačního totemu u vstupu do areálu (Čestné nádvoří) a šesti kusů směrníků. Akce byla provedena na základě výběrového řízení.
Náklady na akci činily 278 112,45 Kč vč. DPH

Tajemství Věstonické venuše zůstane asi navždy tajemstvím, ale muzejní program pro školní děti, nesoucí též název, naopak odhaluje mnohé z života pravěkých lidí. A zhotovit si vlastní venuši je odměnou navíc. (foto Jana Frantelová)

Oprava střechy udírenské věže

V roce 2015 byla vypracována projektová dokumentace opravy střechy udírenské věže a proběhla příprava veřejné zakázky. Vzhledem k pozdnímu termínu a nepříznivým klimatickým podmínkám byla vlastní realizace přesunuta na rok 2016.

Náklady na akci činily 48 000,00 Kč vč. DPH

Připojení objektu muzea v Dolních Věstonicích na obecní kanalizaci

V roce 2015 vybuodovala obec Dolní Věstonice novou kanalizační síť s napojením na čističku odpadních vod. Vyvolaná investice v režii Regionálního muzea znamenala zrušení stávajícího septiku objektu budovy muzea a provedení nové kanalizace s napojením na kanalizaci obce.

Náklady na akci činily 72 871,00 Kč vč. DPH

Oprava koupelen pokojů nad zámeckou knihovnou

Byla provedena celková rekonstrukce sociálních zařízení v poschodí nad zámeckou knihovnou. Vybavení dočasně nevyužívaných prostor tak poskytne možnost ubytování sezonních muzejních průvodců.

Náklady na akci činily 178 230,60 Kč vč. DPH

Oprava oken kanceláří a velkého zámeckého sálu

Pokračovaly práce na opravě oken zámecké budovy. V roce 2015 byly dokončeny opravy oken v kancelářích muzea a na velkém zámeckém sále.

Náklady na akci činily 434 511,00 Kč vč. DPH

Oprava oken vestibulu velkého zámeckého sálu a vinárny

Pokračovaly práce na opravě oken zámecké budovy. Jako samostatná zakázka byla provedena oprava oken vestibulu a vinárny Kongresového centra.

Náklady na akci činily 578 274,00 Kč vč. DPH

Oprava severní terasy

V roce 2015 byla dokončena oprava severní zámecké terasy. Po výměně izolace a betonové stěrky, realizované v roce 2014, bylo v letošním roce provedeno položení dlažby na plastickou stěrku a její zaspárování.

Náklady na akci činily 91 403,00 Kč vč. DPH

Parkovací zábrany

Pro omezení dopravního provozu v areálu zámku s ohledem na pohyb návštěvníků byly ve vjezdech do areálu instalovány dvě parkovací zábrany – v Temné bráně a ve vstupu do zámeckého parku.

Náklady na akci činily 169 884,00 Kč vč. DPH

Instalace M + R vestibulu a vinárny Kongresového centra

Byla provedena montáž systému řízení a dálkového ovládání vytápění prostor Kongresového centra – přímotopné radiátory ve vestibulu, vinárně a v zázemí kongresových prostor.

Náklady na akci činily 119 185,00 Kč vč. DPH

Rozšíření kamerového systému v zámeckém areálu

S ohledem na opakované krádeže a poškozování majetku bylo provedeno rozšíření kamerového systému v areálu zámku s napojením na monitoring městské policie. Kamery zabírají prostor před velkým zámeckým sálem a parkoviště s kontejnery.

Náklady na akci činily 119 821,00 Kč vč. DPH

Výroba stolů pro komerční prostory

Do zámeckých prostor využívaných k pronájmům byla zadána výroba pevných stolů se šroubovacími nohami, které snesou zátěž komerčního provozu. Omezí se tím dosud nezbytné přesuny nábytku, při nichž docházelo často k jeho poškozování.

Náklady na akci činily 105 512,00 Kč vč. DPH

Oprava vtokových žlabů

Při realizaci obnovy zámecké zahrady došlo vlivem zvýšeného provozu k poškození vtokových žlabů v Temné bráně a v cestě nad vjezdem do Temné brány. Byla provedena kompletní výměna s osazením PREFA žlabů a nových ocelových rámců mřížových vpustí.

Náklady na akci činily 88 159,00 Kč vč. DPH

Oprava prostor Sály terreny

V rámci zkvalitňování služeb poskytovaných při pronájmech zámeckých prostor bylo modernizováno zázemí Sály terreny. Do rekonstruované obslužné kuchyňky bylo instalováno nerezové vybavení a profesionální spotřebiče – myčka a indukční vařič. Provedla se úprava elektroinstalace a sál byl vybaven novými svítidly, vybranými již s ohledem na uvažovanou rekonstrukci nástěnných maleb. Dosluhující posuvné vstupní dveře do sálu byly nahrazeny novými.

Náklady na akci činily 806 614,00 Kč vč. DPH

